

Habuit autem Illmo D. Octavius Farnesius Dux Parme et Placentie per totum Ordinem simplicem Monachatum et Anniversarium perpetuum tanquam magnus benefactor domus Parme et promotor rerum Ordinis.

D. Petrus de Leon D. Petrus de Leon proficiscens Brucella Lovanium curru ab Hollandis capti mediaestate circa Vos Capelle captus, expoliatus et ductus est Montes super Lomam; post aliquot hebdomadas gratis dimissus solutis tantum expensis.

Hinc relictus correptus a Domino suo magis invigilavit saluti ac secundum institutum sue vocationis studiosius conversari enitens et post scripta ejus testantur que Reverendis Patribus commissariis ad audiendas rationes suas deputatis exhibuit. Quibus imprimis notum sit, inquit, quod quando reversus fui ab ultima mea captivitate ex

Piemonium in civitate Bergamoni in hospitatum ad domum Gandensia Gandensium denuo, ubi humaniter receptus a V. P. Priore D. yvonne hospitatus et bene Parbe quandam cellam pro mea habitatione reparari, et dicto Priori paucas pecunias, (acceperat enim 300 florenos mutuo a quodam mercatore, quos reddidit anno 1591) que mihi ex itinere superfluerant, dedit, duosque insignes equos, qui 200 florenis constiterant singulisque mensibus pro meis expensis 15 aut 20 florenis sicut recipiebam de nostra regia pensione illi numerabam, et adhuc tertium equum quem emimus a Patre Anglorum, ac duos calices argenteos ex dimidia parte deauratos eidem domui Gandensi procurari. Litteras etiam regias ex Hispania

nia in ejusdem favorem impetrari; quarum vigore remissionem
cujusdam redditus a Dominis Finantarum in magnum
beneficium predictae domus Gandensis obtinui; dua ibidem
annos sequendo omnes actus conventuales demoratus sum.

Restauratio Car. Locus exigit ut aliquid de restauratione Cartusiae Corna-
cusiae Cornacensis, censis, scribamus et eis quae D. Antonius de Lemon Vicarius
ibidem tradidit. Diximus quomodo anno 1566 per Gue-
sios fuisse destructa et combusta.

Verum tam afflictis, prorsusque desolatae domui non de-
fuit, toties propitiari solita Numini providentia, quamvis
enim tantum damnum, et tam immanis ruina pro
semitate domus ac temporis nequitia propemodum ir-
reparabilis videretur: et Patres in futurum precaverentes de
transferendo monasterio intra civitatem Cornacensem
sepius deliberassent, quassitis etiam et praesto comparatis
diversis locis etiam illo inrecommodo ubi nunc videtur
domus probationis Patrum Societatis Jesu, tamen nobis
praelectum, ac sibi per dilectum locum desertari Domi-
nus omnia eorum consilia dissipavit, utque neglectis
tot casibus adversis, ac civilium bellorum humilibus
negotio huic adeo contrariis ad restaurandas tam in-
felices macerias, et quae vel solo adpectu horrorem in-
citerent, curam intenderent, fortiter animavit: quin
ut majores adderet animas remque suo consilio et vo-
luntate peragi comprobaret alim exhibita, etiam tunc
renovare dignatus est miracula. Unum omni exceptione

majus in medium libet adferre, quod saepius a V. P. Phi-
 lippo d'Andenarde auditi praefatum cladem jam mo-
 nachus vidit, et eidem 49 annis superavit, plenusque die-
 rum et bonorum operum anno 1614 animam Deo reddi-
 Miraculum die 5 Septembris. Hic igitur cum anno 1586 superiorem
 ageret sub munere Rectoris in hac domo, contigit ut
 tabulata, in quibus opifices insistebant, operi, quae ultra
 medietatem pinnae elevata erant, et saxo cemento, aliis
 quae id genus plena, repente, nullaque probabili appa-
 rente causa magno cum fragore deorsum corruerent; cum
 quae eo audito plurimi et inter alios praefatus Pater ad-
 venisset dictos operarios quos ex tali casu in novum modo attri-
 tos sed membris omnibus luxatos, et sub tot ruderum
 pondere plane contritos fuisse par erat, incolumes sanos
 et alacres offendit, quod proculdubio Dei providentiae ad-
 scribi necesse est, et istic loci gratiae latentis (de qua
 saepius in Dorlando et Luctore) foveae, etiam ipsi tam
 praesenti periculo defuncti censebant, omniumque erat sen-
 tentia lapsum hunc non casu contigisse sed Deo sic dis-
 ponente quo opus sibi acceptum esse tam evidenti signo
 comprobaret. Veniunt etiamnum plures tum Religiosi tum
 alii qui consimili favore et protectione Dei in periculosis
 casibus servati sunt.

P. D. Bernardus 8 Septembris in Nativitate B. V. Mariae saeculo huic mar-
 Carassus vita de ^{ipsum} hunc est, et natus celo Pater noster
 fungitur. D. Bernardus Carassus professor Cartusiae Parisiensis et Prior

Cartusie Majoris totiusque Ordinis Generalis vigilantissimus, alius
Prior domus Montis Dei et Conviscator provincie Picardie. Fuit
in seculo miles et colonellus.

Hic ad annos circiter viginti majori praeiit Cartusie,
neque solum praeiit sed et plurimum profuit. Dedit
namque operam ut homilia Ordinis quibus nocturnis
plerumque temporibus in divino officio utimur, et hactenus
non nisi manu scripta stabant, regali folio ma-
gnificentissime Lugduni Galliarum Majoris Cartusie ex-
pressis anno Domini 1588 imprimerentur, adhibitis exqui-
sitisque elegantissimisque iconibus Theobaldi Ancelini.
Quin et Lutetiae Parisiorum spectabili caractere chartaque
probatissima novam Cartusiensium Statutorum Collectio-
nem anno 1582 prelo mandari curavit apud Henrico
Theodorici via yacobeae sub sole aures. Laco de nostri
Instituti Breviariis ac Diurnalibus: in quibus revidendis
recudendisque magnus prefatus Pater diligentiam po-
suit quoadusque gravi pressus senio vitam pientissime
finiret.

Successit R. P. D. Hieronymus Lignanus Italus Prior domus
Bononiae.

R. P. Arnoldus Fla. In Octobri R. P. D. Arnoldus Flavens Ruscoducensis Doctor
vens ex jesuita fit Theologus ex Societate sese ad natum transiens Ordinem in
Cartusianus. Cartusia Lovaniensi investitus fuit et anno sequenti professor,
velut lapis angularis positus in fundamento novae structure,
et primus filiorum secuturæ facundæ etatis, qua hæc domus

plurimos suo gremio complexa est, et aliis domibus suppeditavit qui etiam puerum.

R. P. Arnoldus Harenensis genere Sylvis, P. Theologie apud Agrippinenses professor eximius, ultimæ voluntatis Testamento Cartusianus; religiosissimus Cartusie Gandavensis antistes virtutis æmulis æternam sui memoriam paucis his versibus Testatam relinquit:

Qui sum, qui fuerim, quæ me dedit aurea tellus
 Testatum facit carmine Musa tibi
 Cartusianus ego: docui divina colonos.

Agrippinenses: patria Sylva ducis
 Sylva paterna domus: domus Agrippina paterna
 Dulcis eremicorum cella paterna domus
 Prima est naturæ; sedes solidæ altera laudis:

Cæli et cellaris tertia delicti

Sylva dedit corpus: dedit alma colonia mentem:

Religio affectum Cartusiana Dei

Sylvæ me genuere: ubi aluere canem

Musarum in thalamo ludere cella jubet.

Germine Sylva: germana Colonia flore

Fructus servati Cartusie penori

Sylvæ lucem hauri: me sole Colonia lucit

Cecido, ut e cella clarior esoriar

Sylva tulit puerum: marum Agrippina Magistrum

Sank, vota emeritum Cartusiana Deo.

Indole Sylva meos: mea senza Colonia laudat

Cedere utique docet Cartusiana schola

Sylva vidi homines: ubi conspectus ab ignis:
 Ex oculis oculos cella meos rapuit.
 Egredium Sylva; hospitio Agrippina recepit:
 Municipem æternum cella beata tenet.
 Patria Sylva vale: tu vive Colonia sospes:
 Vivens infodis Cartusix humulo
 Equa sepultus agam? mundo: patrocinator ungo,
 Naturam: populis: cordis amara mei.
 Sic nature: aliis: sibi: nasci: vivere condi:
 Arnoldum a Christo gloria multa mandat.
 Sede quiesco bona, sancto me infundo sapere;
 Surgentem hoc humulo stiva corona beat
 Cinca natura: Doctori laurea sancto
 Aurea possessio mentis corona Deo.
 Non vixisse piget: non penitet: haud pudet: actis
 Munia non desunt utilitas et honor.
 Cuncta mihi ex voto, natura industria, finis.
 Sendat in exemplum sedula posteritas
 Vivere perpetuum studii, docui, placuitque
 Curate argens vivere perpetuum.
 Vivere perpetuum qui multis pondite gratos
 Penitet ingratos vivere perpetuum.
 Vivere perpetuum dat justis iudicis ira,
 Gratia dat charis vivere perpetuum
 Lævius Arnoldo cecinit spirantia letus
 Aeterni affectus hæc monumenta sui.

D. Joannes Flin In Novembri cum nostri officiales moram haberent, adhuc
 huius canonici Ler. Leodii et reditum pararent, dedit eis D. Joannes Flentius
 diensis benefactor canonicus S. Joannis Evangelista (qui postea factus est
 personarum hujus Cartusianus Buitile) 26 florenos pro viatico, et adhuc
 domus. obligationem 50 florenorum quos domicella Wälzelgen ei de-
 bebat quos et ex parte receperunt.

In festo S. Hugonis episcopi Lincolnensis recessit Leodii
 S. Prior una cum Domino Procuratore et fratre Joanne
 Donato, et spatio duorum dierum navigio per Mosam ve-
 nit Namurcam, ibique mansit duobus diebus donec esset sal-
 us conductus et rediit ^{appulit} Bruxellam in vigilia S. Catharinae.

S. Franciscus de In vigilia quoque S. Andrea reversus est Leodio Bruxellam
 Cavener do- S. Franciscus Cavener cum 16mo Gerino Correntio episcopo
 mum revertitur. Antuerpiensi designato atque eodem anno (prout Elenchus
 officialium habet) a S. Priore constitutus est Vicarius perman-
 sitque in eodem officio 15 annis usque ad annum 1601, vide-
 tur tamen ad tempus esse vicarium S. Philiberto Cooman
 prout dicitur infra.

Videntur nostri circa hoc tempus dedisse libellum suppli-
 cem Ser^{mo} Duci Parmensi, quem subjungam ad, cogno-
 scendum statum hujus domus, et intentionem Patrum.

Libellus supplicis Reverendissime Princeps. Gloriosae memoriae Carolus quintus Im-
 perator avus pierrissimus Sua Celsitudinis post felices
 Cartusiae Praed. victorias a Deo sibi divinitus concessas, in gratiarum actio-
 nis Ducis Par- nem, pulchram quamdam ecclesiam edificari fuisse in
 mensi porrectus. monasterio Cartusiano huic civitati Bruxellensi vicino, in

qua singulis diebus perpetuis temporibus una Missa et certis quibusdam feriis anniversaria quaedam celebrarentur pro refrigerio anime sue, et Serenissimorum Principum Imperatricis, parentum, avorum et proavorum Suae Caesaris Majestatis, quorum exstabant praecura merita in predicto monasterio. Quae omnia divina officia juxta intentionem piissimi Imperatoris ibidem usque ad annum 1578 pro predictos monachos fuerunt continuata. Quo anno Magistratus et rectores praedictae civitatis (a malo spiritu agitati) religiosos expulerunt et non solum ecclesiam, sed etiam totum monasterium everterunt, atque ad hactenus publica utensilia et materialia omnia (ex quibus sunt edificate profane domus tam hic Prussellis quam etiam Antuapiae) vendiderunt.

Anno vero proximo praeterito religioni statim post reconciliationem civitatis reversi non invenientes in suo monasterio tantum loci, ubi vis possit canis latitare, nec habentes unde illud reedificent, nec locum ubi divinum officium celebrare ad vota Serenissimi Imperatoris adimplenda, de mirifica clementia ac pietate Suae Celsitudinis confidenter summa necessitate compulsi ad eandem Celsitudinem suam tanquam ad certum et tutum fidei catholicae defensorem et reparatorem fiducialiter recurreunt, et obnixi deprecati sunt quatenus dignaretur per particulares litteras Magistratui Prussellensi praecipere ut supplicantibus de loco opportuno provideret, infra muros praedictae civitatis ubi possent interim habitare, et cum tempore monasterium reedificare; uti Sua Celsitudo pro sua pietate

precepit scribendo etiam ad archiepiscopum Necliniensem ut in eadem re preberet auxilium. Verum hucusque nihil omnino factum est. Unde sequitur quod Cartusiani, quorum institutio precipua est solitudini et exercitibus spiritualibus vacare non habentes propriam ecclesiam ad officia divina celebranda, nec congruum domicilium ad habitandum cogantur per plateas discurrere velut mendicantes quærendo remedium, et nullum aliud inveniunt considerantes quod locum pristinum ubi sunt ruinae monasterii destructi nunquam erit possibile nec tutum restaurare, eo quod sit expositus incursibus prædonum: ad Ill^l Comitem Mansfeldium recurrere decreverunt. Quem humiliter deprecati sunt

Palatium Co. quatenus palatium suum ab inimicis suis etiam diripitum Comitis Mansfeldii quod habet in prædicta civitate ad reedificationem præpetunt nostri facti monasterii concedere dignaretur pollicentes illi omnem operam exhibituros apud regiam Majestatem per Patres Hispanos pro majori aliqua recompensatione sibi a Sua Majestate largienda, de cujus benignitate non dubitant quin ubi intellexerint primum prædicti Comitis affectum, qui æquo animo atque gratuito nostræ supplicationi condonavit prædictum palatium gratis largiendo dummodo placeat Suae Majestati informatæque de Cartusianorum necessitate (quibus multum afficitur Sua Majestas) statim beneplacitum suum adhibere et Domino Comiti gratificari vel tribuendo illi etiam pro hac liberalitate, quam pro suis meritis et servis domum Principis Auriaci, aut aliam remunerationem. Verum ad quam Majestatem catholicam pro hujusmodi re depre-

capturi accedere non audemus, nisi prius litteras favorabiles Tue Cel-
situdinis ad eandem catholicam Majestatem obtinuerimus, quibus
omni qua fieri poterit instantia pro nobis intercedere dignetur.
Quas humiliter a Tua Celitudine postulamus exorantes pro fe-
licitate Tue Celitudinis quam Deus Opt. Max. nobis conservare
dignetur et prosperare triumphando per multos annos.

21 Septembris Antonius Peronothus cardinalis atque quondam ar-
chiepiscopus Mechliniensis Martine Carpentorum in Hispaniis
Alias anno 1582 vita est defunctus; in cathedra Mechliniensi jam ab anno 1582,

9 Calendas Februarii successorem accepit Joannem Hauchinum.

Martinus Navar- Hoc quoque anno vivere desit Romæ Martinus Aspilcueta
rus mortuus Navarrus pontificii et Cesarii juris consultissimus, ut patet
Romæ. ex epitaphio illi posito in eccl. S. Antonii de Padua in
campo Martio Romæ quod sic habet: D. G. M. Martinus
ab Aspilcueta Navarrus H. S. E. divini humanique juris
consultissimus, qui Salamantice primum, deinde Complubi-
cæ parentibus Portugaliæ regibus per pontificium docuit,
Romam profectus Pio V, Gregorio XIII, Sixto V PP. M. M. Caus
omnibus nationibus gratus, huic venodocio beneficus obiit 11 Ca-
lendas Julii 1586 ætatis anno 94 mense 6 dies 8 multis doctri-
næ suæ perculgatis monumentis Martinus Zuria avunculo
beate memoriæ posuit. Anagramma nominis

Martinus ab Aspilcueta

Beatus in caelum aspirat.

Ejus nomen inveni tantum in charta anni 1599 his verbis:
Admodum Illustris et reverendus Doctor D. Martinus ab
Aspilcueta, qui præter beneficium participationis olim sibi

Accepit benef. concessum accepit a Capitulo generali beneficium Tricenarii, quod
 cum Tricenarii bene meritis fuerat, nam nostrum Ordinem laudavit et pro-
 anno 1592 ab eo pugnavit; inter cetera Tract. De Reditib. Eccl. quest. 1,
 dicit, de quo bene Com. 1, fol. 142, p. 2 sic ait: *Hodie octavo Junii* (quo
 meritis fuit. anno me latet) in hac sanctissima Ordinis Cartusiani domo
 P. Mariae a Paular quae est celestis imago in caritate, reli-
 gione, tranquillitateque, ubi mihi cum ad eam manu Ca-
 Navarrus sana penitencia sive Madrid pene mortuus delatus essem, Virgo
 Aura P. Maria Mater ejus Patrona in Tertium diem pristinam salutem
 de Paulari. impetravit, horum ipsius servorum et dominorum meo-
 rum in ea commorantium intercessione, *hodie*, inquam
 legens sanitas eorum constitutiones, quibus in tanta perfectione
 tota Cartusiana congregatio conservatur, etc.

Et Commentario 3 de Regularibus: cartusianorum Statuta
 videre licuit in illo nunquam satis laudato monasterio
 P. Mariae de Paular Legobien. diocesi. Et nunc in urbe
 facta mihi copia a Reverendis admodum, iisdemque
 pientissimis Dominis Andrea Mazzario Priore et Alphonso
 Præb. Vicario monasterii de Angelis plane angelici, recentis
 quidem erectione, antiquissimi vero Dei, *Thais*que Vir-
 ginis, et omnium virtutum cultu sanctissimi. Ex quorum,
 inquam, statutis facile colligas eorum clausuram esse qui-
 dam carcerem quemdam perpetuum quod delicias mun-
 danas vitandas, quoad spirituales autem et semper duraturas
 esse veridicium pomerium, et paradisum quem-
 dam terrestrem. (Vide locum citatum.)

Quadam Farnesius Anno 1587 arcem Vluuvensem quam natura et ars munierant decem coronatorum millibus redemit Farnesius mense Januarii, idque magno incommodo Bergzomatum quibus uno milliari abest, sed hanc rursus amisimus anno 1605.

Darentiam Casius Zutphanie oppidi prefectus Darentiam urbem ad Casium impetrat sam Bohem brachium Eoem sitam quam superiori anno per Illustrissimum Gecostius Handleo Anglo defendendam commendarat, D. Guilielmum impetrat, cum summo diluculo duce Handleo per as-Hansley qui se sum aliquot peditum signa turmasque equitum sex pervisit usque introduxisset cives disceptionem bis mille annis pondo per ad hunc annum solutio evaserunt.

1630. Quo huc Eodem quoque mense propugnaculum nobiliss ad Zutphascribo: obit sicut niam Rolandi Forchii opera traditum.

uiris pius catho. Serenissima Princeps Domina Maria Stuart regina Francie licus et benefa- et Scotiae, quae constantiter pro fide Christi curcerem et torctor Patrum An- menta pluribus annis ab hereticis pertulit et tandem ca- glorum. pitis ablatione vitam finivit 17 Februarii habitque per totum Ordinem plenum cum qualterii Monachatum Maria Stuart sententiam Isabella Angliae regina occise patris amitina Scotiae regina in Londini pronuntiavit. Ad se confugientem propter motus arce Forthingia Scotorum ejus invitata fideque ante annum vicesimum tra pro fide Christi diderat in custodiam, nunc vita expulit, ea inirn capite pleca est: superstite desperabant sectarii herosim diu posse consistere, quoniam ad successionem proxime jure sanguinis vocabatur. Catholicae religionis vindex acerissima fore videbatur.

Reverabilis amone Major in dies fit amone carissima, tam gravis infeli- carissima. citer provenientibus tum agris bello depopulatis, et sine cultura

relictis, tum marcionis hostilitate impeditis, tum denique subditis gravissimis tributis pregravatis. Unde plurimi per Belgium fame contabuerunt; pagi aliqui celebres integre deserti desolatique, cives per urbes et oppida in vestibulis hyemis et hiberno mendicatum ire coacti.

Seminaria pasto- Per hos dies res Hispaniarum animadvertens multas per Bel-
rum Lovanii et gium ecclesias per horum temporum calamitates pastoribus
Duaci. carere, et paucos præ rerum penuria sacris studiis animum
 adjicere piorum quorundam suggestionem, seminaria pasto-
 rum Lovanii et Duaci erexit dotavitque.

Episcopus Ver- 29 Februarii vita quoque defunctus est Joannes Franciscus
cellensis Nun- episcopus Vercellensis Nuncius vere apostolicus Leodii in mo-
 cius apostolicus nasterio S. Jacobi quem valde laudat Chapeavillus in
 Leodii moritur. *historia Leodiensi:*

Censuræ Vt febr 29 qVna ac Vllena Joannis
 Francisci Maerens Legata fVnVs habet

jubilæum Sixti V. Sixtus episcopus servus servorum universis et singulis præ-
 sentes litteras inspecturis salutem et Apostolicam benedictio-
 nem. Divinis utriusque testamenti vocibus excitati, et tur-
 bulenti temporis hujus periclitatione commoti, ex hac supra
 specula, in qua magno misericordie Dei munere consti-
 tuti sumus, perspicue cernimus funestas illas malorum fa-
 ces, quibus nefarius atque improbus heretorum magister
 et dux Satanas cum antea semper, tum vero jam nunc corda
 hereticorum accendit ad horribiles conspirationes, conatusque de-
 stestabiles suscipiendos, non modo contra catholicos quoscumque
 homines, sed contra provincias ac regna christiano nomine

illustria, contraque ipsam Ecclesiam universam: cujus sanctissimam
 firmitatem, Christo Domino edificante constructam, Satanas ipse
 necare, atque agitare perturbationum procellis contendit. Sante
 vero tempestati, ut pro commisso nobis divinitus apostolicæ solli-
 citudinis, vigilantisque pastoralis officio, occurramus, ac tranquil-
 litati Ecclesie in cunctis christianis nationibus, et gentibus pro-
 spiciamus salutisque omnium consulamus: ad Omnipotentis Dei
 imprimis, cujus miserationes sunt super omnia opera ejus, mi-
 sericordiam operumque nobis confugiendum esse existimavimus,
 cum maxime sciamus, nos frustra vigilaturos esse, nisi ipse
 custodierit civitatem suam, quæ est Ecclesia sancta. Ita-
 que ex parte ejusdem Dei, qui in fame eruit populum
 de morte, et in bello de manu gladii, et in periculo dissi-
 pat consilia, et cogitationes impiorum, quique ipse ad mi-
 sericordie ac propitiationis sue perflugium dicit nobis et cali-
 ginis per prophetam invitat dicere: Invoca me in die tribu-
lationis, etiam te et honorificabis me: ac per ~~victoria~~ mi-
 sericordie ejus omnes singulosque utriusque sexus in toto
 terrarum orbe Christi fideles autoritate Apostolica paterne,
 erique his litteris requirimus atque hortamur ad orationes
 elemosynas, jejunia, penitentiam, sanctissime Eucharistie
 frequentiam et ad alia pietatis christianæ opera: quibus
 placatus ipse Deus, ut est misericors, miserator, benignus, et
 prestabilis super malitia, oculis clementie sue immensæ
 sineam respiciat quam plantavit dextera sua: populum
 que christianum, populum acquisitionis, manu sua prote-
 gat: et provincias ac regna, ubi turbulentiſſimis hæresum mo-

Hæresum male. Sibus, ecclesie dirute, religiosissimis imaginibus et ornamentis
 spoliate, vasa sacra erepta, divinaque omnia polluta sunt,
 jam diu nefario hæreticorum impetu afflictæ, ac perculsæ,
 tandem ab omni eorum impressione, vexatione, periculoque eru-
 ptiat et liberet. Et quoniam nimis magnæ fiduciæ esset,
 in rerum nostrarum summis angustiis ita Dei omnipo-
 tentis auxilium operamque expectare, ut pro nostra et alio-
 rum salute nihil ipsi agere operarique velimus: illud etiam
 atque etiam totis in Christo visceribus universos Christi fide-
 les, præsertim Principes populi que Dei rectores hortamur ac
 monemus ut una nobiscum sollicitè pro eo, quod im-
 primis Deo Ecclesieque debent, fidei atque obedientiæ of-
 ficio in provinciarum ac locorum quibus præsumt, custodia
 curaque invigilent, eas ab hæresum peste, contagioque inte-
 gras omnibus summis vigilis conservent gladii potestate, sibi
 a Deo tradita utantur, quo oportet zelo studioque dili-
 genti ad propulandos exitiosos hæreticorum conatus, depellan-
 dasque conspirationes, suis neorumque subditum, atque
 Christianos Prin- adeo Christianorum omnium cervicibus imminentes. Annus
 apes officii ad- denique quoniam pro communi salute, omnium etiam
 monst. communis debet esse contra communes hostes vigilantia ne-
 cessario tempore ita afflictæ Ecclesie matri, cujus ube-
 ribus aluntur ad æternitatem succurrere studant, ut
 communibus armis et consiliis, prout usu venerit restin-
 quatur operante Domino, accentum tandem hæresum
 incendium. Jam surgunt Galanæ ministri, et con-
 veniunt in unum adversus Christum Dominum et ad-

versus Ecclesiam epis. Nunc reges intelligite, erudimini qui iudicatis terram. Servite Domino in timore. Ita nimirum, ut quemadmodum Ezechias, et Josias reges servierunt qui idolorum lucos et templa everterunt, et Jehu Dei rebelles profligavit: sic præclaro eorum exemplo, christiani reges et principes de in-
 Heretici quam præcio suo rationem Deo reddaturi, tam detestabilium hostium, detestabilis hostes, divina omnia conculcantium, Ecclesiam perturbantium, regna christiana recantium, audaciam, conspirationes, conatum, vimque omnem radicibus excindant. Et vero qui contra ipsos hereticos pugnant, ipsi omnium fidelium, quemadmodum supra statuimus, precibus, elemosenis jejuniis, aliisque pietatis operibus, tanquam validissimis contra fidei hostes armis tam necessario tempore adjuventur: enipros universos, et singulos utriusque sexus Christi fideles tam in alona urbe nostra, quam in quibuscumque regnis, provinciis et locis christiani orbis commorantes apostolica auctoritate paternæque caritatis affectu, et quo maximo porro studio requirimus ac monemus, ut qui in vice ipsa sunt, ad Dominum humili, contritoque corde conversi, conscientia sua per diligentem examinationem preparata, peccataque sua confesi in hebdomada sancta feria quarta basilicam S. Mariæ Majoris, feria sexta basilicam S. Petri, sabbato basilicam S. Joannis in Laterano devote visitent: et in unaquaque earum primum pro sua quique devotione gratias Deo agant de beneficiis, quæ nobis omnibus divina benignitas proximis mensibus dedit, ut eorum memoriam grato, pioque officio prosequentes, digni simus, qui ab-

riora munera in dies accipiamus: deinde pias preces fundant,
 cum pro heresum extirpatione, tum pro Ecclesie tranquillitate ac Principum Christianorum pace, concordiaque perpetua et unanimi contra hereticos consensione: et elemosinas item, qui illas dare possint pro suis quisque facultatibus devotissime affectu, pauperibus Christi erogent, qui vero eas dare nequiverint, illas compensent confessorum sacerdotis arbitrio. Jejunium preterea eo studiosius observent, quo religiosius illud requirit sacrarum dierum ratio, quibus nostrae redemptionis salutisque mysteria solemnius celebrantur: demum Paschae Resurrectionis die sanctissimo Eucharistiam reverenter devoteque suscipiant, gratias agentes et precantes ut supra. Qui autem extra urbem etc. Ut autem fideles omnes eo purius ac libentius faciant, dignos penitentiae fructus, quo aliorum operum uberius premium sunt percepturi: nos de tradita nobis divinitus potestatis plenitudine, Ecclesie thesauros, quorum nos in domo Domini, merito licet imparibus Dei benignitate dispensatores effecti sumus, copiose ac benigne aperientes cunctis singulisque ipsius Christi fidelibus, qui praemissa impleverint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam ac remissionem, et eandem quae anno Jubilei Christi fidelibus almae urbis ecclesiae, atque extra eam ad id statuta devote visitantibus concessa est misericorditer in Domino concedimus et largimur, etc. Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1587, 10 Calendas Aprilis, Pontificatus nostri anno tertio. Tho. Thomas Gualterius.

Anno sequenti tantum in Belgio fuit promulgatum

dictum jubileum.

Circa hunc annum vite nuntium misit Ill^{mus} Princeps et
R^{mus} D. Philippus Boncompagnus nepos S. D. Gregorii XIII. S. R. E.
cardinalis presbyter tituli S. Petri et protector Ordinis.

S. Sylvius Prior Item in nostro Ordine obiit S. Sylvius de Valudato profes-
S. S. Stephani et sus domus Neapolis alias Prior domus S. S. Stephani et Brunonis
Brunonis 75 annorum (et citra dubium hic est qui collegit miracula S. Brunonis
in Ordine mortuus, Patris nostri, quem crebro Madriaga citat in Vita dicti: San-
cimus cultor dicti et nos ex eo supra frequenter) Padule, Cisulti, Romae et
S. Brunonis. Florentiae, Visitator Lusacie, Lombardiae remotioris qui 78 annis
laudabiliter vixit in Ordine, et habuit plenum Monacha-
tum.

D. Michael de Vera professor et Prior domus Portae Coeli
alias novus institutor. novae domus Arce Christi, obiit 27 Martii.

D. Hugo Bernhoulth professor domus Coloniae Prior do-
mus Butle qui habuit Monachatum in 7 provinciis et
Missione S. S. Trinitate.

D. Petrus Cenalis professor domus Parisiensis, qui in
institutione Novitiorum plurimum profecit.

Obierunt monachi 41, Conversi 31, Donati 18, Moniales:
personae 95.

R. P. D. Hieronymus Non videtur praefuisse Capitulo R. P. D. Hieronymus
mus Lignanus Lignanus, sed D. Mathias Vicarius Cartusiae, neque etiam
romanens in Ita. injuncta est Missa pro eo, certum est tamen titulo
lia obtinet op. et autoritate R. Patris Generalis, nam ad instantiam ipsius
probationem. Prae Sicutus Papa V confirmavit Prevarium emendatum 17 Martii
riarii ab Ordine hoc anno 1587 prout significavit Ordini 29 ejusdem mensis
emendati.

et anni, unde ea tam parvo intervallo utriusque date aperte colligitur in Italia remansisse; littere autem habentur in Breviariis nostris impressae propterea non fuit operae pretium eas hic describere.

Ordinationes Capituli generalis

Ad dubia proposita ultimo Capitulo generali Petrus provinciarum volumus expectare pleniorum informationem Patrum Ordinis quo melius et maturius omnia disponantur et ordinentur.

Ordinationem quae incipit numerum quintum approbamus et confirmamus. Cui etiam sequentem adjungimus:

Ex quo per novorum collationem Statutorum prohibitum est fagotas sive farcellos circumferri et nonnullorum Primum tenacitatem et personarum acceptationem multe exaudiuntur querere Religiosorum: alii abundant vestibus, libris et superflua cellae suppellectile, alii nudi et omni necessaria commo-

Equalitas inter ditate privati, ita ut, alii domini, alii servi videantur. Quae Religiosi servanda, propter aequalitatem et fraternitatem zelantes ordinamus et districte injungimus Prioribus ut sese omnibus aequaliter exhibeant, patres liberales et benivolos. Visitatoribus autem ut in actu Visitacionis visitent Religiosorum cellas et curent, ut illis provideatur de vestimentis ad formam Statuti; auferant superflua ut dividant inter egentes et quantum poterunt ejusmodi inordinationes et singularitates abscendant.

Litteras subditas volumus districte observari num. 59, c. 22, 2^a partis, addendum Priorum ne si quis Prior vel officialis Ordinis nostri litteras directas Capitulo generali R. Patri, vel Scribae Capituli generalis justitiam Ordinis impediunt.

aperuerit aut quovis modo retardaverit ipso facto tanquam impediens Ordinis justitiam rebellis Ordini habeatur abrogantes quascumque et quomodocumque hactenus super hoc habitas et concessas licentias et dispensationes.

Ordo similis

navis insubitoris. Quia videmus Ordinem nostrum similem navi insubitoris, quae aliquando naufragium patitur, aliquando cum maximo lucro in extraneas nationes merces deportat, in quibusdam partibus et regionibus multum deficere et propter bellorum et haereticorum injuriam domos aliquas jam pene destructas ita ut ne vestigia quidem appareant; aliquae etiam a secularibus et fide hostibus detineri et possideri quas Ordo vix recuperare poterit unquam quod nulla illarum documenta habeamus et hominum memoria sit labilis posset tamen si unquam pacatiora essent tempora Ordo et illas requirere. Immo timentes ne in posterum major illarum strages fiat ordinamus et mandamus omnibus et singulis Prioribus et Rectoribus nostri Ordinis ut infra annum afferant aut affererent ad Cartusiam (quae omnium mater est) chartas et litteras foundationum domorum suarum scilicet exemplarium instrumenta publica primae foundationis, quae in dicta Cartusia perpetuo debeant asservari, ut possit ad dictas chartas recurri quotiescumque necessitas requisierit et valeant domus si usquam deperdantur recuperari. Et non deficient hanc ordinationem exequi Praeres infra Capitulum generale.

Quia novis succedentibus malis et periculis nova debent

Patres zelantur
auctoritatem ma-
tris Cartusie.

adhiberi remedia cum videamus obedientiam in Ordine no-
stro deperire. Et plures sint qui timore potius quam fi-
liali amore ad nutum obediant matri Cartusie et Capitulo
generali, dedignanturque simplicitatem et humilitatem
matri suae Cartusie cognoscere exque officio superioris sit
subditorum animos, sensus et capacitatem probare ordina-
mus et volumus ut omnes Priores, rectores, Vicarii Monialium
Aeneantur primo aut saltem secundo anno promotionis suae
venire ad Capitulum generale, in quo fidem faciant de
sua pietate, doctrina, sufficientia et obedientia in Ordinem
alioquin sint ipso facto absoluti nisi aliquam rationem sine
more reddiderint quam habebit Capitulum generale vel
P. Pater vel Capitulum Cartusie. Et Priores qui hactenus
non venerunt simili ordinationi subiaceant.

Fundatio domus
Scalae Coeli in
Portugallia

Fundatio domus B. Virginis Deiparae Scalae Coeli prope Eboram
civitatem in regno florentinimo Portugalliae.
Archiepiscopus erat prefate civitatis ¹⁴ Ill^{mus} ac ¹⁵ R^{mus} D. D. The-
tonius a Brachantia, Jacobi 14 Ducis Brachantiae filius
quando ad ipsius instantiam Capitulum nostrum ge-
nerale anno 1587 in majori Cartusia celebratum ab-
solvens D. Ludovicum Celsum ab officio Prioris domus Scalae
Dei provinciae Cataloniae misit illum ad Lusitaniae regnum
pro erectione et fundatione istius domus, quem constituit
in Priorem dicte nove plantationis, cum potestate eli-
gendi duos monachos et duos Conversos ex quacumque domo
Cataloniae provinciae seu deducendos. Interim idem Dominus
archiepiscopus obtinuit a ^{rege} Ger^{mo} D. Philippo Portugalliae primo

Ex litteris Geremi et Castellæ secundo facultatem ædificandi præfatum monaste-
 D. Card. Alberti rium Ordinis Cartusienus, et ut per septennium novi coloni
 Archiduc. Aust. possent commorari in suo regali palatio dicte civitatis
 et Lusit. gubern. Eboræ, donec commoda habitatio intra dictum septennium
 Ulyssipone 3 Feb. pro novo canobio Scæle Cæli construeretur.
 anno 1587.

Hæc die 7 mensis Novembris anno 1587 in supradicta
 civitate Eborensi in dicto palatio regio supradictus Dominus
 archiepiscopus in Presentia Joannis a Cunha notarii apostolici;
 et festum sequentium scilicet licentiati Francisci de Ma-
 galliar, vicarii in spiritualibus curie ecclesiasticæ et archie-
 piscopatus Eborensis, et licentiati Stephani Paes ejusdem
 curie expeditoris ac vicarii generalis, et Homini DD. Fran-
 cisci a Gama Comitis Vidigueræ et Indis orientalis Almi-
 rantis et fratris Michaelis ab Angelis Prioris monasterii Vir-
 ginis Gratiæ et fratris Lupi Canoca Prioris vicem gerentis
 canobii divi Dominici dicte civitatis Eborensis, aliorumque
 festum, qui ad hoc rogati et vocati fuerunt; presentibus
 etiam ibidem patribus D. Ludovico Celmo Priore, D. Hier-
 onymo Ardio Procuratore, et D. Francisco Monroig mo-
 nachis professis domus Scæle Dei, tam suo, quam suæ
 provincie Cataloniæ et Pmi Patris Generalis ac totius
 Cartusianorum Ordinis nomine, dixit quod ipse ad lau-
 dem S. Trinitatis, et Virginis Deiparæ, in augmentum
 divini cultus et obsequii in beneficium et remedium
 anime suæ, parentum et aliorum pro quibus teneba-
 tur, et ad excitandam fidei devotioem, et ut in
 Lusitanicæ regno (prout a multis retro annis sæpius ex-

optaret) sanctissimus Cartusianus Ordo introduceretur, et in eo esset ac floret, prout in aliis Hispaniae, Galliae, et Italiae regnis effloret, decreverat fundare in praefata urbe Eboensi Cartusiam quamdam, ex quod feliciter adiens apud Catalanos Scala Dei Cartusiam (omnium quas viderat primam) summopere, et ex intimo corde in Cartusianas, et illorum institutum affectus esset; et deinde Magnam Cartusiam visitans, et inibi per aliquot dies moratus, hospes a D. Petro Larde tunc temporis Ordinis Generale benigne et humaniter exceptus, cum eodem et ceteris Magne Cartusiae patribus familiariter conversatus, eorum sanctissimos mores, et vivendi normam maxime admiratus esset; quoniam et cum Parisiis per aliquot annos Lit. Aerarum studiis incumberet, et Parisiensem Cartusiam multoties invisisset ac Patrum ibi degentium consuetudine et familiaribus colloquiis, quae in Dei laudem habebantur, exci-
tatus atque commotus extitisset, ita ut saepe sepius animo conceperat quod si beneficio Dei aliquando in Lusitaniam rediret, et facultas suppetere, unam ibi domum suis sumptibus erigeret, et eam illi domui Scala Dei (ad quam omnium primam fuerat ingressus) quoad fieri posset similem, et aequae reformatam, et eidem provinciae Cataloniae subiectam faceret.

Conditioes funda-
tionis. Fundavit igitur praedictus Dominus archiepiscopus praefatam domum, erexit, creavit, construxit et dotavit sub modo, forma et conditionibus sequentibus. Imprimis interim dum locus occurreret aptior extra et prope urbem Eboensem

ordinavit constituere eam in dicto palatio regio usque ad beneplacitum regie Majestatis. Ut dicta domus sub invocatione et titulo B. Virginis Deiparæ Scabæ Cæli perpetuo nominaretur. Ut etiam maneret incorporate provincie Cataloniæ donec in regno Lusitanie provincia per se constitueretur. Ut semper perseveraret sub perpetua obedientia majoris domus Cartusie, quæ mater est, principium et fundamentum totius Ordinis Cartusianorum et nullatenus ullo unquam tempore, ex ulla quamvis urgentissima causa in toto vel in parte separaretur, recederet et eximeretur; etiam si ceteræ domus Cartusiæ ex provinciis Hispaniæ casu vel facto aliquo (licet licito) a Magna Cartusia divise et exemptæ essent; atque in recognitionem perpetuæ obedientiæ et subjectionis teneretur illi sexaginta libras cereæ albæ ad Missas de Domina celebrandas annis singulis præstare. Et quod nullus in hac Cartusia admitti posset, qui esset in quamvis alia religione profanus. Et ut nullus reciperetur, qui a judæis, Mauris vel Saracenis originem traxerit; quod si contigerit aliter aliquando evenire, profectio esset nullius roboris ac momenti; ipsaque persona confestim ab Ordine expellenda. Et ut quotidie celebrarentur pro intentione dicti Domini archiepiscopi in prefata Cartusia duæ Missæ Defunctorum, et cum aliis conditionibus in dicto instrumento contentis et expressis.

Los domus.

Dedit autem idem Dominus archiepiscopus pro dote hujus domus Eboracensis, et pro sustentatione Religiosorum et fabricæ et pro aliis oneribus incumbentibus duo millia aureorum in perpetuum annua in moneta currenti dicti.

regni Lusitanie, videlicet aureos mille in annuis redditibus pecuniariis, et alios mille vel in similibus redditibus, vel in prediis frumentariis aut aliter frugiferis: ex quibus duobus millibus aureorum mille et quingentos assignavit pro expensis, reliquos vero quingentos pro fabrica ipsius monasterii. Donavit etiam omnes expensas, quas fecerat et faciebat in construendis et aptandis edificiis dicti palatii regii, in quibus jam aureos duo mille nonaginta consumpserat. Donavit insuper in perpetuum custodiam argenteam ad S. Eucharistie sacramentum deferendum, imaginem argenteam, calices similiter argenteos cum patenis, cruces, candelabra,thuribula, et reliqua vasa argentea valoris septingentorum quadraginta aureorum; ornamenta etiam sacerdotalia, et altarium atque ecclesie paramenta serica, et auro et argento contexta ad valorem duorum millium aureorum. Donavit quoque in perpetuum omnia mobilia et suppellectilia ad dicte domus usus necessaria comparata et comparanda; in quibus usque ad illum diem fere quatuor mille auri expensi fuerant.

Promisit etiam dare quamdiu archiepiscopus esset Eborensis ultra quingentos aureos supradictos, alia duo milia aureorum singulis annis pro nova domo erigenda et fundanda in loco competenti.

Molendinum. Ad oeconomicam domus nostre revertamur. Post Pascha ad vivaria restauratur. incepimus reedificare molendinum ab hereticis exustum, ubi non erat lapis super lapidem relictus, et expendimus ibidem plusquam 668 florenas sine molaribus et lapidibus

Suppellectilia
ecclesie

quos necimus ex antiquo monasterio; et hoc anno 1630 quo haec scribo; restauratum fuit, tectum ex integro ac tegulis coopertum.

Eleemossyna.

D. Franciscus de Quintana Prior domus de Paulari nobis D. Francisci de Quintana Prioris stola regis commendatitia ad Ducem Parmensem circa haec domus de Paulari. tempora ad has partes divertisse.

Redimimus tabulam summi altaris a Joanne de Klare Tabula summi cive Bruxellensi post multas lites et expensas, quod dicebat altaris redempta se bona fide ab haereticis emisse ut eodem pretio nobis restitueret, et solvimus eidem 28 florenos.

Curtis ten

Herhoeck restauratur.

Curtis ten Herbroeck Andelaci fuit tempore rebellionis ex integro exusta, nec remanet vestigium aliquod, et emimus domum cum stabulis, horreo, et aliis appendiciis et expendimus spatium quatuor annorum plusquam 1497 florenos.

26 Maii redemptus est census 6 florenorum a D. Joanne Lautens Domino Camerac computorum Insaulensis quem recipiebamus super ruinosam domunculam in hac civitate juxta sedes het Hoehnys, et eramus cum eo in lite tandem concordia facta recipimus tantum 72 florenos.

Conventus solebat recipere annua 3 florenos super domum Francisci Parys, verum domus exusta est, cujus fundum cum emisset domicella Lysenath dedit per modum eleemossynae 10 Aprilis 28 florenos.

Glusam recupe-

rat Duc Parmen.

sis.

4 Augusti Glusam recuperat Farnesius, quam rursus perdidimus anno 1604.

Paulo ante Hautepermius Neomagus Geldric me

Haudepremius
Romagum occu-
pat et paulo
post cadit.

Atropolem, Potonio Scoto qui ei praerat, tradente acceperat,
regiumque presidium induxerat, amplissimis et deu co-
accoratis Sconchii spoliis protitus, verum dum se puelio
non satis cautus cum hoste committit, lethali vulnere
sauciatus ex quo mense Julio Sylvestris interit. Audim
ego ex ore Ill^{mi} Comitis Parlaymontii fratris ejus, pre-
stigiousum quendam se obtulisse ad curandum eum, sed
noluisse opera ejus uti, ne gloriosam fedaret mortem.

Horum compi-
lator natus est
Gandavi.

12 Augusti horum compulatores natus fuit Gandavi in
castro, Deumque deprecatur per piissimam ejus misericor-
diam et merita passionis Domini nostri Jesu Christi et
suffragia omnium Sanctorum nominatim S. Clare cujus
festinus dies erat et in cujus quoque translatione (qua
2 Octobris in Ordine Minorum celebratur) post 20 annos
in hac domo professionem emisit) ut non contingat illi
huic diei maledicere unquam, sed illi felix faustus
que sit. Amen.

Pater ejus D. Mathias de Val ex Ducatu Luxem-
burgensi, capitaneus trecentorum ^Wmalonum, praerat tunc
temporis castro, prout conditiones pacis inite cum civitate
postulabant, ut essent Belgae in presidio et remanent
usque nunc semper aliqui Hispanis mixti. Mater ejus Anna
de Valle ex Ardenna et susceptores R. D. Petrus Damant et decanus S. Baronis,
postea episcopus, et Domina Eleonora de Lanai.

D. Mathias
Coctinus Vicarius
Cartusie et totius
Ordinis monitus.

Eodem die denatus est Venerandus Pater Mathias Coctinus
professus primo domus Parisiensis secundo Cartusie Vicarius
generalis ac R. Patris coadjutor.
In hoc mense Augusto esse quoque desit Guilielmus

Moritur etiam Gonzaga Mantua Dux: cui successit Vincentius filius unicus
Dux Mantua annos natus 27.

Hem Florentie.

Gonzagam pene subsecutus est Franciscus Medicus ma-
gnus Lucie Princeps, et hunc non ita multo post Blanca
Capella ejus uxor: mortui hi sine herede cujus locum
sortemque Ferdinandus S. R. E. Cardinalis Francisci frater
occupavit mense Octobri qui omnes in carta sequentis
Capituli commendati invenientur.

Leodii professionem emisit in Cartusia D. Richardus
de Vaulx Bastoniensis ibidem pastor et decanus 2 Julii
in festo Visitationis B. Marie.

Moritur ^{gnus} Anno 1588 Januarii 24 obiit ^{gnus} D. Joannes Baptista
S. y. R. Ruinus Ruinus professor domus Papie, magnus commendator Ho-
commendator ho-spitalitatis Sancti Spiritus in urbe et quidam Ordinis
spitalitatis S. Spi. Generalis, alias Prior Capri, Romae, Neapoli, Visitator pro-
vitus in urbe, viciis Lombardie remotioris.

^{gnus} D. Franciscus Episcopatus et vite muneribus defunctus quoque est
de Casa nova 6 Maii (verius preterito anno, quam presenti) ^{gnus}
episcopus Apten- D. Franciscus de Casa nova episcopus Aptensis profes-
sis Ordinis nostri sus et alias Prior Avinionis et Boni passus nec non
professor.

Visitator provincie Provincie. Aptia Julia, gallice Apt,
est in Gallia Narbonensi, distat ab Aquis sextis gleucis.
Vocatur et Franciscus de Simiana in carta anni 1574.

Obierunt monachi 48, Conversi 20, Moniales 3, Donati 12:
personae 80.

Primum hoc anno injuncta est missio pro ^{gnus} episcopo

Primo innotuit Urgelesensi Ordinis nostri professo Andrea scilicet a Capella.
scilicet ^{7^{mo}}

Ordinationes

episcopus Urgelesis Ordinationem anno preterito factam, quae incipit: Ex quo-
is S. Andreae pro novorum, etc., confirmamus et pro perpetua ordinatione
Capella. haberi volumus.

Confirmamus etiam ordinationem de afferendis exemplari.
Confirmatio orbeis primae foundationis cujusque domus ad Cartusiam pu-
blicationem publica fide munitis.

terti: anni.

Confirmamus insuper ordinationem de accessu novorum
Priorum ad Cartusiam infra biennium, nisi per Visitatores
provinciae excusarentur propter penuriam domus aut, alia
rationabili causa.

R. P. Hieronymus Lignanus Reverendo in Christo Patri S. Hieronymo Priori Majoris
Cartusiae pro sua infirmitatis levamine et ratione prout
absoluitur a petiit, et necessarium esse judicavimus fuit misericordia, cu-
Priorate Cartusiae jus erga Cartusiae domum et universum Ordinem. studium,
et laudatur. caritatem, fidelitatem tum a multis annis experientia nota
omnibus fecit, tum etiam novissime acceptatione Prioratus
domus Cartusiae notissimam reddidit, licet enim jam pro-
pter pios et strenuos labores pro ordine susceptos fractus, et
longa infirmitate debilitatus hoc onus sibi laboriosissimum ma-
rito potuisset omnino recusare. Quia tamen ab his qui e
Cartusia vel missi fuerant vel ei scripserant instantissimis
precibus rogatus et obsecratus fuit, promotioni de se factae
consentire, maluit carissimos sibi filios, quos in Ordine genuerat,
domumque suae sanitati et consolationi aptissimam deserere quam
tum in temporalibus, tum in spiritualibus aucebat et ornaverat,

et cum sua valetudinis manifesto detrimento ac periculo ad hanc
 Cartusie domum suae complexionis suiisque infirmitatibus propter
 aeris et loci incommoditatem valde contrariam accedere, quam de-
 mandatum obedientiam non implere, paratissimus etiam usque
 ad mortem istud obedientiae onus, licet propter suas infirmitates
 gravissimum sustinere, nisi Patres Ordinis ejus sanitati et con-
 solationi consulere volentes misericordiam quam postulabat,
 ei impendissent. Propterea cum multa laude quas possumus
 gratias ei agimus pro sua tanta tanque exemplari obedientia
 resignatione, tantique dilectionis et fidelitatis testimoniis erga
 hanc Majoris Cartusie domum et universum Ordinem, cui
 spiritualia beneficia rependere volentes praeter Monachatum
 et Missam de B. Maria quam jam per totum Ordinem
 pro suis meritis obtinuit, concedimus ei more Reverendorum
 Patrum post ejus obitum, quem Deus felicem faciat, adhuc
 duplicem Monachatum per totum ordinem. Ceterum pro-
 bamus, rata et grata habemus quaecumque per eum aut
 ejus coadjutorem vel vicarium et scribam acta vel con-
 cessa fuerunt, ~~et~~ de eorum firmitate quis dubitet. Volumus
 eundem R. Patrem absolutum cum eisdem dignitatibus et
 officiis quae prius habebat, ad domum Bononiae reverti, et a
 suis dilectissimis filiis cum omnibus debitis obsequiis, honore,
 reverentia et amore suscipi et foveri.

D. Hieronymus

Et praeficimus in Priorem dictae Majoris Cartusiae S. Hie-
 Marchand succedit rogatum Marchand ejusdem domus secundo professum,
 in Privatam Car. propterea a Prioratu domus Lugdunensis absolutum, et una-
 tima per diffini. nimirum omnium Patrum Diffinitorum consensu electum.
 Sacerdos Capituli electus.

P. P. D. Hiero- At plurimum P. P. D. Hieronymus Lignanus sic limites
 nymus Lignanus Cartusie exierat, quin pariter e vita excessit. 24 mensis huius
 moritur. cum Capitulum inchoatum fuerit. 16 ejusdem mensis, pra-
 ter alia quae universo praestitit. Ordini commoda curavit.
 expensis Majoris Cartusie in magno folio cum cantu impri-
 mi Hymnos omnes quibus per totius anni circulum utimur,
 idque per Theobaldum Ancelinum.

De ordinatione provinciae haec notanda veniunt.

D. Guilielmus Priori domus Lyrae non fit misericordia, et D. Guilielmus
 Adviani Brouwer. Brouwerchavicus professor Cartusie juxta licentiam sibi com-
 shavicus professor missam exerceat. officium Procuratoris ejusdem domus, et
 Cartusie, iuxta mentem P. Visitatoris Prioris Bruzelae facimus cum
 huius Proc- Procuratorem bonorum Cartusie.

Priori domus Lyrae S. Martini non fit misericordia, et ter-
 Lyrae et bonorum huius Priorem ut habeat bonam patientiam in pau-
 Cartusie. pertate sua, donec Deus pacis et dilectionis det illi tempora
 meliora.

Domus Leodii Priori domus Leodii non fit misericordia et speramus
 proficit in nu- ex huius domus profectu vicinas quoque domos augeri posse.
 mero personarum. nam praeterito anno in festo Visitationis professionem emi-
 serat D. Richardus de Vaulx decanus Bostoniensis quem alii
 viri maturi et graves secuti sunt. praecipui Ardennates.

Priori domus Lophiae non fit misericordia et monachi illius
 domus non conformant se huic saeculo nequam, sed se electos
 agnoscant quia a saeculi tumultu debeant abstinere.

Praeterea (Sequentia adjuvantur ordinationi domus Goranii, ubi
 morabantur.) Patres Angli inter se pacifice vivant. exiliumque

sum equo animo ferant, ac precipue cum Priore suo pacem conseruent, vicissimque mutuam caritatem foveant, et complectantur.

Vicario Monialium domus Brugis non feli. misericordia et tanto magis tenemur devotis virginibus Ordinis nostri destituta domus S. Anne prope Brugas subvenire, earum paupertati providere cupientes hortamur ut quaelibet domus ejusdem provincie sibi subtrahat aliquid de suis necessitatibus ad elargiendum predictis Deo servientibus virginibus.

Domus Scala ^{Eboracensis} Cartusia Eboracensis sub invocatione B. Virginis Deiparæ Gen. Cæli Ordini nostro incorporata fuit 20 Martii de qua re passio incorporantes litteras dederunt confirmantes foundationis et dotationis instrumentum quod in superiori anno ex parte descripti et manu propria subsignaverunt: Fr. Hieronymus, Prior Cartusie, Fr. Joannes Baptista, Prior domus Bononie, Fr. Guilielmus, Prior domus Buxie, Fr. Joannes Michael, Prior domus Parisiensis, Fr. Generus Eurbelus, Prior domus Neapolis, Fr. Joannes de S. Jacobo, Prior domus de Coris, Fr. Antonius, Prior domus Montis, Fr. Franciscus Jarius, Prior domus Avinionis, Fr. Gerardus Janier, Rector Currie pro domo Cartusie.

Per hoc Capitulum (mi fallor) saltem hac destute absolutus ab officio V. P. D. Joannes L'Escluse Prior Cartusie Valencenensis et Visitator istius provincie divertit ad hanc domum, et a P. Christiano Priore hujus domus et conventu benigne susceptus sicut fuerant ab ipso, et mansit hic integro anno usque ad Nativitatem B. Virginis anni subsequentis quando fuit vocatus ad Cartusiam. Hic Pater ma-

quæ fuit estimationis et autoritatis in Ordine, unde plurima
sunt suffragia (si non sufficientia) in electione R. Patris
post obitum R. P. Bernardi Carassi et modo vidimus corriva-
lem ipsius quamvis confirmatam non prosperasse, nec tamen
hic ad Prioratum Cartusie pervenit, quin et proprio privatus
fuit, quidam enim calumniam ipsi fecerunt, quod cum
demoniacos exorcizaret et nonnullas etiam liberaret Amen

Quamvis qui-cum quadam Moniali Ordinis nostri juxta Bethuniæ (de
dem negant rem qua Martinus Delrio scribit. Sucito Ordine) non satis sa-
omnino gestam pienter egisse videbatur et in tantum plus ordinarii locorum
sicut narrat. et æmuli zelo in eam concitati sunt, forte quod circa hæc
tempora Ulyssipone in Portugallia virgo que diu facta san-
ctitatis specie magnum consecuta nomen, vulgus sed et præ-
cipua autoritate viros ludibrio habuerat, detecta ab inquisito-
ribus fraude, decreta supplicia scelere multo minora sen-
Pædicerat ritibus fraude, decreta supplicia scelere multo minora sen-
filio victoriam sentia promulgata mense Martio anni subsequenti. Sub
classi navali secutus est obitus Ludovici Granate e Dominicano Ordine
de qua mox viri pietate Præstantis, cui æqualis Joannes Arila fuit ex-
sequitur. cellens Ecclesiastes pietatis studio fervens.

Stupenda re- Stupenda regis Hispaniarum classis toto hiemio apparatus
gis Hispaniarum hoc anno ineunte vere solvens, tempestatibus mire factata
classis ingloria ab hostibus etiam Anglis totis tribus mensibus pessime exce-
cedere cogitur. pta, partim submersa partim rupta, lacera et ingloria
Hispanias tandem repetere coacta est plurimis Ducem Par-
mensem quoad diem conductum non venisset, apud regem
temere accusantibus. Sic humanos conatus vis æther deludit.
Omnino militie Hispanicæ flus in ea expeditione perit, ea

calamitate multa gentis peccata vindicata.

Insuper Dux Parmensis Montes ad Zomam aggressus pellicitur.

Videamus nunc economiam nostrorum officialium, quorum unus sic scribit:

Curtis in halfinge pro majori parte erat destructa, et expendimus pro ejusdem reparatione tempore Prioratus D. Christiani plusquam 413 florenos.

Villa S. Annæ pede erat omnino desolata, et expendit ibidem Dominus Prior tempore suæ administrationis plusquam 560 florenos.

In antiquo monasterio pro reparatione celle, et presentim pro conservatione domus abbatis, quæ fore integra in muris remanserat, postea, ut suo loco et tempore dicitur fulmine exusta est expendimus plusquam 117 florenos.

Venerabilis autem P.D. Joannes & Eselus supradictus Cartusie Valencenensis expraefectus videns nostram desolationem, et monasterium nostrum antiquum eversionem omnibus modis persuasit expedire omnino ut emeretur locus infra mœnia civitatis, in quo pro majori securitate et quiete Religiosorum dictum monasterium de novo erigi, et reedificari posset sicut et ipse domum suam intra muros oppidi Valencenensis reedificaverat.

Sed quia ab temporis calamitatem, et proteritas miserias, pecunias non haberemus, coacti fuimus confugere ad R.P.D. Hieronymum Marchant, a quo obtinuimus licentiam vendendi bona immobilia.

Dominus hæc emittit Circa festum Connicum Sanctorum has edes cum horto, ab hereditibus P. Surri et aliis appendicibus longitudine trium jornalium, rentis Vital, cui ubi nunc ædificatum est, monasterium emimus ab hereditibus jus imaginem ad Floriani Vital, pro quibus præter duo milia florenorum quos vivum item unius et filiorum cernere est in tabula que non inconvenienter pendet in sacello ad portam absque nomine et insignibus.

debimus solvere dedimus adhuc unum pratum in Ga-
renbeeck situm in loco dicto die Hasselt, quantitatis duo-
rum bonariorum et dimidii journalis, pro eius locatione
solebat conventus annue recipere 50 florenos.

Ad inveniendam summam duorum millium flo-
renorum, quos solvere debimus pro isto loco accepimus
sub onere annuo a Joanne Opens summam 254 floreno-
rum, pro qua summa annuum illi solvimus redditum
16 florenorum redimibilem denario decimo sexto.

Item vendidimus duo bonaria tenae sita in prago An-
derlaciensi, unum situatum in loco dicto Huywenberghe,
et alterum in loco dicto de Hoolstrate recepimus pro
summa capitali 429 florenorum.

A paucis tempore locus hic devenerat ad manus secu-
larium, fuerat autem antea hospitium abbatis Ninoviensis
unde nihil nobis contulit; debimus ^{enim} solvere jura et pro-
curare amortizationem prout sequenti anno dicitur.

Nec ingratum erit lectui, si loci antiquitatem asse-
ram: Joannes quidam de Bulloen vendidit hunc locum

Locus hic antea dictum Den Creeffl circa molendinum dictum Den
de Creeffl cum Driesmoelen et fluvium Zeman abbati Affligemensi qui
cupatur. abbas rursus vendidit (brevis post ut apparet) abbati S. Cornelii
Ninoviensis circa annum 1431, qui eodem anno reliquas
appendices a dicto Joanne Bulloen emit, prout declarat
sequens littera.

Notum sit universis quod Dominus Joannes de Bulloen
presbyter filius quondam Andree de Bulloen con-
tulit cum debita renuntiatione Reverendo in Christo Patri

et Domino, Domino Bartholomeo de Horne abbati monasterii
 S. Cornelii Nyenevensis recipiendam et acceptandam nomine et ad
 opus ejusdem monasterii medietatem unam et tres quartas
 partes in altera medietate, ac omne jus et omnem partem
 quas prefatus Dominus Joannes habuit in ultima quarta parte
 ejusdem alterius medietatis mansionis et sui fundi, ac omnium
 domorum in ipso fundo stantium pomerii agrarum et fos-
 satorum ad ipsam mansionem spectantium ac ceterarum riu-
 rum pertinentium nuncupatarum vulgariter de Creeft sitarum
 ad locum dictum E Drieschmoelen inter Femam ibidem
 currentem ex una parte, et vicum ibidem ex altera.
 Item medietatem unam, et tres quartas partes in altera
 medietate, ac omne jus et omnem partem, quas prefatus
 Dominus Joannes habuit in quarta seu ultima quarta parte
 ejusdem alterius medietatis domistadii et quinque domorum
 superstantium sitarum ante bona jam dicta nuncupatarum de Creeft
 ex opposito molendini ibidem. Et ibidem sufficientes assigna-
 tarum pro allodio, salvo censu seu redditu quatuor caponum
 ex dicta integrali mansione et suo fundo appellato de Creeft
 dumtaxat prebende canonicali quam in ecclesia B. Gudule
 Bruxellensis tenere consuevit et possidere quondam Do-
 minus Theodoricus de Gorchem annuatim et hereditarium
 exom. et solven. cum omni allodiali ac reliquo jure,
 nec non eisdem Warandia et firmitate quas prefatus
 Dominus Joannes de Bulisen habuit, in et de premisis
 ut in litteris scabinorum Bruxellensium desuper confectis,
 quas idem Dominus Joannes de Bulisen cum omni jure
 quod habuit in eisdem prefato Domino Bartholomeo de

Hoc ad opus predictum sponte tradidit plenius continetur.
 Certes sunt Jacobus dictus Lange et Arnoldus de Eyche dictus
 Vanden Bosche junior scabini Brucellenses quorum si-
 gilla presentibus sunt appensa. Datum anno 1481 die
 16 mensis Augusti. Subsignavit. Walt. de bulot.

Ut penitus cognoscamus statum hujus temporis quo nostri
 decreverunt habitare intra muros civitatis conventionem de
 bonis Capituli generalis subjungam, quod hic in vicino
 sita sint.

Dicta bona anno 1586 elocavit Prior Christianus cuidam
 conciliario qui habuit ibi alia bona adjacentia. Iste debuit
 solvere pro anno 87 quinquaginta florenos et pro anno 88
 et subsequentibus usque ad finem termini singulis annis
 centum florenos, sed ab isto nihil fuit receptum, et vo-
 luit quoque dimittere terras. Conqueritur enim se ali-
 quot millia florenorum expendisse pro equis, vacis, et
 aliis jumentis necessariis qui etiam ex morbo ex magna
 parte perierunt, et via quoque patet accessus ad locum

Hæc circumquæ dictum themmel ubi bona ista situata sunt propter gran-
 que regio quam santes tam prædones quam milites regios. Sic Prior Bru-
 infesta excursioni xelle evocato D. Guilielmo Bronvershario professo domus Ab-
 bus militum et joris Cartusie et Procuratore domus Lyre cui super in-
 prædonum. Sendentia bonorum Cartusie et Capituli fuit commissa
 ne terre manerent iterum inculte et deserte coacti
 sunt facere alium contractum videlicet ex quo ex mensi
 anni 87 nihil habuisset emolumentum, sed potius multa
 incommoda sustinisset prout etiam declararunt viri
 fide digni sic fuerunt contenti pro anno 87 nihil recipere,

sed pro anno 88 jam cesso in festo preterito S. Andreae soluti 72 flo-
 • renos, quos mittemus R. Patri domus Majoris Cartusie et subsequen-
 solvit aliquando tribus annis singulis recipiet. Capitulum generale usque ad finem
 S. Christiani pro termino 72. Nec debet R. Pater mirari, quod he terre non pro
 proventu annuo fuerint carius elocari, quia agri nunc sunt parve aestimatio-
 339 florenas aut nis propter raritatem cultorum; unde fit quod adhuc major
 50 scuta solis. pars agrorum totius Brabantie manet inculta. Habet quoque
 domus Cartusie Bruxellensis et quedam alia loca sacra ac
 etiam diversi seculares terras in dicto loco de Wemmel
 que jacent inculte, et adhuc, ut timeatur diu manebunt
 in eodem statu quia nemo est qui aliquid offert pro
 illis terris, etsi pro vili pretio cuperent possessores sua bona
 elocare.

Confirmatio gratiarum, indulgentiarum, exemptionum
 et privilegiorum Ordinis Cartusienis.

Sixtus Papa V ad perpetuam rei memoriam. Pro nostra
 propensa caritate et paterno affectu erga sacrum Car-
 tusiensem Ordinem, quem virtus Altissimi ad lau-
 dem sui nominis jam supra quingentos annos in Ecce-
 sia militanti constituit, valentes illius professores non mino-
 ribus favoribus apostolicis, quam fecerunt alii Romani
 Pontifices predecessores nostri, humilibus supplicationibus di-
 • ctit hic ante lecti filii Synatici Pirthoni ejusdem Ordinis et domus Cartu-
 sequens Capite. sue R. Marie et omnium angelorum et martyrum Dei
 lum. de urbe Prioris, nomine dilecti itidem filii Hieronymi Ber-
 cantis Prioris Majoris Cartusie, ac ministri generalis ipsius
 Ordinis, in hoc Nobis porrectis, benigne ammentis, omnia et

singula privilegia, prerogativas, favores, dispensationes, facultates, concessionem, immunitates, libertates, exemptiones conservatorias, peccatorum remissiones etiam plenarias, gratias ceteraque indulgentia spiritualia et temporalia ac litteraria et alia quaecumque documenta, etiam per solam signaturam, aut viva vocis oraculo desuper confecta Ordini praefato Cartusienis, illiusque tam virorum quam mulierum ecclesiis domibus et locis, nec non Prioribus, Priorissis et aliis Superioribus, religiosiis monachis Conversis, Monialibus, Donatis Novitiis, servitoribus, familiaribus, agricolis et personis quibuscumque nunc et pro tempore existentibus, illorumque bonis et rebus per quoscumque Romanos Pontifices predecessores nostros et Sedem Apostolicam motu proprio, seu alias quovis modo sive causa, conjunctim vel divisim, tam in specie quam in genere etiam per modum declarationis communicationis et extensionis active vel passive inter se aut cum aliis quibusvis Ordinibus regularibus sub quavis verborum forma et expressione etiam iteratis vicibus concessa, approbata et innovata, illorum omnium et singulorum etiamsi talia continerent, quae non generali sermone comprehenderentur, sed specialem ac individuum mentionem requirerent tenores et affectus, ac si de verbo ad verbum insererentur et specificè hic enarrarentur pro plene et sufficienter expressis habentes in his omnibus in quibus decretis sacri aecumenici Concilii Tridentini non repugnant Apostolica auctoritate ex certa scientia nostra harum serie approbamus, confirmamus, et presentis scripti patrocinio communitimus, ac illis perpetue firmitatis

robore adjicimus atque invidalibiter observari: nec non omnibus et singulis quos concernere quomodolibet possunt, perpetuo suffragari debere, eisque quod nullatenus derogari possit: supplementes omnes et singulos juris et facti ac solemnitatum, etiam de juris necessitate aut alias quomodolibet requisitarum forsan omissarum, et alios quoscumque defectus si qui forsan interierint in eisdem. Sicque per quoscumque iudices et Commissarios etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum palatii apostolici Auditores in quavis causa et instantia sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, judicari ac definiiri debere. Et si secus super his a quoquam quavis autoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit irritum et inane decernimus. Mandantes hujus Ordinis S. Romanæ Ecclesiæ apud Nos et Sedem Apostolicam cardinali protectori seu vice protectori pro tempore existenti, curisque causarum Camere apostolicæ generali auditori ac omnibus et singulis tam metropolitanarum quam cathedralium ecclesiarum episcopis, canonicis aliisque personis in dignitate ecclesiastica, et ubique locorum constitutis, coram quibus prædictorum privilegiorum litteræ vel illorum authenticum transumptum presentari contigerit, ut ipsi duo aut unus eorum per se vel alium aut alios eidem Cartusensi Ordini, illiusque ecclesiis, domibus, Ministro generali Prioribus, Priorissis, Monachis Conversis, Monialibus, Donatis, Novitiis, servitoribus, familiaribus et aliis personis, et utriusque sexus Religiosis bonisque et rebus eorum tam in genere quam in specie efficaciæ defensionis præsidio assistentes, faciant illos,

illas ac illa, quos, quas et que, ubi præfertur concernunt, privilegia, immunitatibus, indulgentiis, ceterisque prædictis ac illorum præsentis confirmatione, approbatione, adfectione, decreto et, aliis nostris huiusmodi tacite vel expresse contentis pacifice uti, frui et gaudere.

Non permittentes per quemquam quavis auctoritate fungentem temporali, vel spirituali desuper indolite molestari sub quavis defectu et causa etiam defectu intentionis nostre: contradictores et rebelles quoscunque per censuras ecclesiasticas et pecuniarias penas ac alia juris opportuna remedia, appellatione postposita comprehendo, illisque incidere declarando, ac legitimis super his habendis, servatis processibus censuras et penas antedictas etiam iteratis vicibus aggravando invocato quoque ad id, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus præmissis, et de duabus non tamen tribus dictis, nec non aliis tam apostolicis quam in quibusvis generalibus provincialibus Synodalibusve Conciliis, editis constitutionibus, et ordinationibus, statutis quoque, usibus, naturis, et consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis privilegiis, insuper indulgentiis et litteris apostolicis a quibusvis Romanis Pontificibus predecessoribus nostris et Sede Apostolica, etiam in forma Brevis, de plenitudine potestatis apostolicæ, motu proprio, et ex certa scientia, ac per modum legis et statuti perpetui, similitum vel dissimilium gratiarum et privilegiorum revocatoriis, limitativis, declarativis, annullativis, mentis attestativis, derogatoriis derogatoriis, cum quibusvis efficacioribus efficacissimis, et involutis clausulis et decretis; etiam irritantibus quomodolibet, etiam

iteratis vicibus concessis, approbatis et innovatis ac omnibus, quae ipsi praedecessores nostri eorum litteris non obstare voluerunt. Quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque Hofis tenoribus, specialis specifica et expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quavis alia expressio habenda, aut forma exquisita ad hoc servanda foret, etiam quod in eis caveatur expresse quod illis nullatenus, aut nisi sub certis modo et forma derogari possint, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis et insertis habentes latissime motu, scientia et auctoritate similibus derogamus, et ceteris contrariis quibuscumque. Ceterum quia difficile esset, has nostras litteras ad singula loca deferri, volumus pariter et apostolica auctoritate statuimus quod illarum exemplis etiam impressis sigillo dicti Cardinalis protectoris seu vice protectoris, vel alicujus curiae ecclesiasticae atque notarii publici subscriptione munitis eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique adhibeatur quae huiusmodi originalibus nostris litteris adhiberetur, si forent exhibita vel ostensa. Datum Romae apud S. Petrum sub amulo Ducatoris die 3 Novembris 1888, Pontificatus nostri anno quarto.

Alia praeterea obtinuerunt a Summo Pontifice quae declarantur sequenti Capitulo.

Episcopus Lindanus ^{R^{mus}} Lindanus primus Barenmundensis episcopus ad episcopatum in Capitulo Gandensem translatus moritur 3 Novembris in die amulo recommendatus. Sepultus communi humulo cum primo episcopo ecclesiae episcopo Cornelio Jansenio cum ac inscriptione:

Unicus est Phenix: cineres haec humula duorum

Phenicum vere Religionis habet.

Roma in die
ceri Coloniensi
recepta.

Roma a Scenobio superiore anno occupata per Cardum
Chimeum Principem recepta est sexto obsequionis mense qui
September erat.

Petrus Ernestus Comes Mansfeldius Wachtendonck in Gel-
dria 20 Decembris obtinet; verum domus Insule Reginae caeli apud
Wesaliam per quosdam solo adequata fuit.

Henricus Dux
Guinius et Lu-
dominus ejus frater
cardinalis man-
dante rege tue-
videntur.

Decembris 23 Henricus Lotharingus Guisii Dux Hen-
rici III Galliae regis summa perfidia ab satellitibus ipso spectante
rege crudeliter confoditur.

Postidie idem rex Ludovicum cardinalem archiepiscopum
Rhemensem Guisiani Ducis fratrem cruentis strigatorum specu-
lis praecipit etiam trucidari. Uterque habuit cum psalteriis
Monachatum per totum Ordinem, quippe qui fuerant acer-
rimi religionis christiane assertores, vindices et propugnatores
eorum corpora jussu regis cremantur ac in cineres redigun-
tur, et in flumen projiciuntur. Procere quoque catholici inter
quos Ill^{mus} cardinalis Borbonius carceribus mancipantur.

Hic est finis illius anni supra millesimum quingente-
simum octuagesimi octavi, quo non solum in saeculo sed
et in Ordine nostro varios eventus rerumque gravissimas mu-
tationes et velut totius orbis paroxysmos conspeximus de
quo Joannes Regionontanus mathematicus olim ante annos
centum haec prognosticum cecinit:

Post mille expletos a parte Virginis annos
Et post quingentos rursus ab axe datus
Octuagesimus octavus mirabilis annus
Ingruet et secum tristitia fata trahet.

Anno 1589 primum occurrit mors Catharinae Mediceae reginae Franciae quae 12 post Quinis die extincta est, haud inanis vates turbarum et malorum, quae mox subsequuta sunt.

In Belgio R^{omus} Joannes Hancinius Mechliniensium archiepiscopus secundus merito ipsis bonis Januarii, viri candore, comitate, prudentia, pietate insignis, recommendatus quoque in carta Capituli

Præsidarii Montium S. Gertrudis humiliter, urbem Duci Parmensi dedunt, 6 Aprilis.

Pro reparationibus domorum Anderlaci expendimus plusquam 77 florenos.

Hem 10 Aprilis enim a Joanne Van Gundersale in Noer-Aenbeek dimidium jornale tenæ ubi solet esse domus ab hereticis causta, inde recipiebamus antea annue 30 stuferos.

In Aprili solvimus pro hac domo præter præteritum 9 jornaliæ dictum die Hasselt in Scarenbeek bis mille florenos, ut jam superiori anno diximus.

Hem sollicitando pro amortisatione hujus domus expendimus ultra centum florenos, et tenemur Duci Præstante adhuc annue dare unius floreni censum irridimibilem, et ratione fundi cuiusdam canonico S. Gudule quatuor capones.

R. Patris et Capituli generalis consensus quoque accessit per chartam quæ sic habet: Piori domus Brusselle non fit misericordia cujus translationi intra mœnia civitatis consentimus cum maturo consilio prædicti Patris domus Valencenarum et unius ac alterius Prioris provincie si possint haberi, nec non dictorum amicorum domus et Ordinis.

23 Martii Ill^{mus} et R^{omus} D. D. Alexander Farnesius P. M. E. car.

dinalis, patricius Ducis Parmensis (ex quo forte nomen accepit)
 Princeps grandævus virtute, consilio et opibus proflens, gratus bo-
 nis, gravis improbis qui plurimas cum laude oberat, legationes
 ex hac vita sublatus est habuitque in Ordine Cicerenarium sing.
^{2. loco in carta.}
 Obierunt monachi 47, Conversi 10, Moniales 4, Donati 5.

Maria Rieu Inter Moniales autem est Soror Maria Rieu professa de
 Monialis domus Gosnay habens Nativitatem de Beata in septem provinciis
 Gosnay. Alemannia. Haec, ut refertur, fuit religiosa virtute preestans
 quae mortificationem Jesu Christi pertulit in suo corpore,
 et propterea magnae estimationis apud omnes; post annum
 ab obitu ejus dum prope ejus sepulchrum foderetur, vesperis
 animadvertit ejus vestimenta adhuc integra permanere et
 in sibi discooperata vidit carnem integram et albam
 sine ulla putredine. Eam propria manu inscripsit carte
 R. P. D. Hieronymus Marchant.

Ordinationes

Confirmatur Ordinatio Capitulum generale, quod in omnibus divinis offi-
 anno 1590, 1594, 1598. ciis ubi dicitur Dominicalis Oratio sub silentio subjungitur
 etiam Salutatio angelica.

Notificationes ejusdem Capituli

Significat praeterea et intimat Ordini se habere privilegium
 S. Pont. quo liceat in posterum mittere ad turremes crimi-
 nosos.....

Quo privilegio egregie usi sunt Patres qui sequenti Ca-
 pitulo praeflere.

Ea erat etiam Summi Pontificis Sixti V rigida et malis om-
 nibus pene inexorabilis justitia. Unde proverbium delinquenti-
 bus inculcatum Memento Sixtum adhuc vivere.

Declarat etiam (Capitulum) se habere S. Pont. breve, quo conceditur
 posse fieri uniones parvarum domorum.

Notificat præterea idem Capitulum Ordinis emanasse quendam
 bullas Sixti V in quibus sunt multe conditiones necessaræ in professione
 et receptione Novitiorum, quibus non servatis multe et magnæ consequun-
 tur pœnæ ideo monet et præcipit illas conditiones debere diligentissime
 servari et neminem admitti debere ad habitum vel professionem,
 nisi prius illis bullis diligentissime lectis et servatis. Procurantque
 omnes ad quos spectat illam quamcivis habere et interim etiam
 R. Pater curabit quamprimum illas mittere Visitatoribus provincie. Et
 interim declarat ex vi ejusdem prædictæ Constitutionis nullas et
 invalidas esse omnes et singulas institutiones vel electiones omnium
 Priorum, Rectorum, Vicariorum et Antiquiorum qui sunt ex ille-
 gitimo matrimonio nati; nisi specialiter et nominatim cum
 eorum singulis fuit super natalium defectu ad honores, gradus,
 et dignitates obtinendas ante vel post ingressum Ordinis per
 Rom. Pont. immediate vel de ejus speciali mandato dispensatum,
 deque dispensatione sive mandato per litteras apostolicas seu
 in forma brevis, vel saltem per patentes litteras Cardinalis pro-
 sectoris de ipsius Rom. Pont. voluntate fidem facientes legitime con-
 stiterit.

Annexata.

Videtur jus commune. Quia professio in religione approbata
 tollit irregularitatem, ut possit talis ordinari, et beneficium sim-
 plex obtinere, non tamen potest eligi ad prelaturam, ut ad
 abbatiam virorum aut feminarum nec ad beneficium habens
 curam animarum. (Navarrus, cap. 1 de filiis presbyt. — Lessius,
 de statu religio. dub. 8.) Tamen Venerabilis Prior noster S. Bruno
 D'Estclair dicit talis promovendi in nostro Ordine ad omnes digni-

statu proterquam Prioratus Majoris Cartusie et Generalatus Ordinis, saepe tamen fit salubris negotium propter defectum predictum.

Festa indicata
per Statutum
Pontificem.

Statutum declaratum indicata fuerunt et precepta ab eodem S. Pontifice infra festa S. Francisci de Paula Conf. 2 Aprilis, S. Petri Mart. 29 ejusdem mensis, S. Nicolai de Tolentino Conf. 10 Septembris, S. Antonii de Padua Conf. 13 Junii, S. Bonaventurae Episc. et Conf. 14 Julii, S. Ysacarii Mart. et sociorum ejus 3 lectionum festum 19 Septembris, S. Placidi Mart. et sociorum ejus 3 lectionum festum 3 Octobris, S. Didaci Conf. 3 lectionum festum 12 Novembris; cetera vero festa sunt 12 lectionum.

Quia nuper accidit plurimum erratum fuisse in quadam electione ne posthac per ignorantiam errare contingat, precepit Capitulum generale antequam Vicarius proponat quae ab eodem proponenda esse Statutum decrevit eundem Vicarium legere debere Acti Conventui monachorum cap. vi sess. 2 S. Concilii Tridentini et Actum capitulum de electione Prioris contentum in nostris Statutis. Ut ex parte succurramus domui Cartusie saltem ex suo justum putamus ut adventantes qui sunt multi, solvant sexam tam pro se quam pro famulis et equitatis, quam decreverit R. Pater. Idem faciant qui venient ad Capitulum generale ante feriam quintam Tertie Dominice post octavas Pasche.

Quia multe licentie tam recreationum quam aliarum rerum contra Statuta multis permixte sunt: presenti decreto omnes illas revocamus et de cetero ne fiant prohibemus.

Visitatores singularum provinciarum Ordinis in suis provinciis deputent saltem duo vel plura monasteria si necesse sit, quorum Superiores intra annum saltem ad inquisitionem super Novitiis faciendam, et ad ipsos Religiosos juxta formam Constitutionis editae per L. Pont. Sixtum V et ad alia, quae in ipsa Constitutione continentur peragenda in simul congregentur. Quod si paucitas aut nimia distantia locorum ne id quidem patientur saltem tribus ex antiquioribus Patribus unius monasterii aut domus ejus provinciae facultas et auctoritas per Capitulum generale a Visitatoribus informandum demandetur.

Prohibemus presenti decreto ne quis in praeteritum cujuscumque religionis alterius admittatur ad Ordinem nostrum ad habitum Ordinis, nisi cum hoc expreso pacto, quod nunquam promoveatur ad officia Ordinis. Hiis vero qui jam sunt, recepti ad Novitiatum, possunt habere officia, si Superioribus illorum visum fuerit, et qui jam habent possunt ea tenere et ad alia promoveri.

Est recte quia ab initio hoc fuit observatum in Ordine, et cardinales Concilii Tridentini interpretes declaraverunt, in Ordine nostro posse promoveri, haec quoque ordinatio revocata fuit.

Patres Diffinitores attento universali incendio Carrierae domus Cartusiae vix triginta plus minus millibus aureorum reparabili et gravi aere alieno, quo in presentiarum appropinquat afflicta mater Ven. Cartusia rogant vehementer, atque etiam si opus est, praecipient omnibus Visitatoribus provinciarum, domorum Prioribus, ut in tanta calamitate succurrant secundum uniuscujusque domus.... facultatem supplici et egenti matri.

Carrierae domus
combusta.

Domus Cartusie Munera vero sive eleemosynas, quae fortasse spontanea Priorum munera respicit Ordinis virorum vel domorum voluntate mitti possent. vel domui vel Priori Cartusiae vel aliis singularibus ejusdem. Quae ordinata domus personis respicit ipsa domus Cartusiae pro sua inutili admodum aegritate, et ideo Capitulum prohibet sub poena absolutiois quoad officiales, et carceris quoad alios, quantumcumque illa munera sive eleemosynae magne aut, exiguae viderentur. Sed si in futurum contingat Cartusiae egere proponat publice in aula tempore Capituli generalis in schedula suam indigentiam.

Ut quieti et utilitati nostrarum Monialium consulamus, prohibemus omnibus personis Ordinis nostri ne illarum monasteria adeant, nec suos famulos mittant nec ab illis litteras vel munera accipiant vel dent. Si quid tamen Piores vel Conventus dare eleemosynae nomine ipsis Monialibus voluerint, mittant illud non singularibus personis, sed Aoti domui et Conventui. Earum Visitatores tamen poterunt ad domos illarum proficisci secundum formam Statuti, quam ordinationem extendimus ad omnes Moniales ceterarum religionum.

Quoniam autem per malos et ineptos officiales magna malorum pars oritur in Ordine, praecipimus in virtute sanctae obedientiae neminem unquam posse eligi aut institui Priorem, Vicarium, Antiquiorem, Procuratorem, Sacristam, et multo minus Visitatorem cujuscumque domus vel provinciae qui semel crimen commiserit de quo constet, vel qui sit aperte male fame, aut etiam dubiae et suspectae apud probos et graves viros vel Ordinis vel etiam extraneos prout

expresse habetur in Statutis. Quod si aliter alicujus officialis electio aut institutio facta fuerit ipso jure nulla sit.

Deinde de verbo ad verbum subjicitur ordinatio facta anno de Nominalibus.

Ordinatio Domorum provincie.

D. joannes de Priori domus Lyre non fit misericordia. Quem nihilominus sub Lescluse Prior mittimus dispositioni de se fiende per Visitatorem provincie et domus Valence D. joannem de Lescluse olim bene meritum Priorem domus naram vocatus Valencenarum et Visitatorem Picardie vocatum a R. Patre a R. Patre pro Cartusie pro uno ex suis adiutoribus.

Priori domus Lyre S. Martini non fit misericordia. Quem cum suis hortamur forti anima suam tolerare paupertatem ditantis Christi divitiis si in ceteris eum sequantur.

Priori domus Gandavi instantie transmigandi ad provinciam Germanie inferioris et domum Erfordie respondebunt et satisfacient predicti Patres Brunelle et Valencenarum, et in eo casu providebunt predictae domui de idoneo pastore autoritate nostra sicut R. Pater Cartusie salutari consolationi et honori predicti Patris de consilio Prioris Busie ad quem interim accedet. Et conventuales dicte domus Gandavi acquiescant, salutaribus monitis proximorum Visitatorum si Deum timeant, et Ordinem reverentur. Additum manu Prioris Valencenarum:

Non videtur predictis Patribus consultum ut hic V. Pater removeatur a suo officio sed in eo perseveret ad Caeli voluntatem. Subsignaverunt: Fr. joannes Visitator provincie Picardie, Fr. Christianus Visitator Leuthonie. — Prior Gandensis D. joannes Barba destitit hoc anno esse Convisitator Provincie, quod officium

exercuit 14 annos.

Priori domus Leodi non fit misericordia cujus profectui plurimum congratulamur in Domino.

Priori domus Lophite non fit misericordia. Et committimus Vicariis provincie cum dicto Patre Valencenarum, ut super statu ejusdem domus provideant. Qui etiam ut seni Priori propter nimiam suam senectutem poterunt facere misericordiam, et domui de alio Priore seu Rectore providere auctoritate nostra si sic eis videbitur expedire.

Is autem erat D. Cornelius Vanden Kerchove prius Prior domus Lyde et a suis anno 1579 electus qui a dictis Patribus hoc anno fuit absolutus, supervixit tamen usque ad annum 1594, 27 Januarii. Subrogatus in ejus locum P. Arnoldus Havensius Sylveducensis professor et Procurator domus Lovanii, cui per hanc chartam (raro exemplo) junctus fuerat sermo, nisi quod jam Priore destinabatur.

Priori domus Lovanii non fit misericordia. Et D. Gaspar professor domus Sylve S. Martini respondebit Priori Schene per suum ex Hispaniis regressum, qui interius bono de se Prioris testimonio peramplius satisfaciat.

Conventus No. Vicario domus Monialium Brugis non fit misericordia quem monialium Brugis hortamur ad perseverantiam, in pia sponsorshipum Christi laudatur eique sollicitudine et exhortatione.

subvenitur.

Priorisse dicte domui non fit misericordia, quam cum suis in Christo filiabus monemus salutaribus ordinationibus ac monitis Vicariorum ac sui Vicarii magis ac magis acquiescere, ut earum pia conversatio fiat suo sponsore.

semper grator et Ordini celebrior, quarum inopiam suscepimus sublevandam, sicut etiam fecerunt, nam B. Pater procuravit eis eleemosynas ut postea patet.

Hoc ad domum Soppix additum erat.

D. Erasmo (Piori domus Hollandiae praecipitur ut a pastorate desistat, quem contra jura moremque Ordinis administrat, cui de alia domo Visitatorum prudentia provideatur. Verum calamitas temporis pastorem raritas facile eum excusabant, et ut speramus accedat, consensus episcopi. Neque in eum gravior quid designatur.

Piori domus Schene in Anglia non fuit misericordia, quem nihilominus praecipimus in Priorem domus in Leitz primarie totius Germaniae superioris. Illi amectentes et pariter committentes curam domus in Gyrick, ad quam cum toto suo Conventu transmigrabit in nomine Domini et benedictione Ordinis. Postquam litteras et favorem sacrae catholicae Majestatis regis Philippus, pro quibus in Hispanias missus est, impetraverit, ubi illum et suos speramus ita religiose conversaturos et pacifice victuros inter se ut omnibus sint, bono exemplo, maxime autem pietati serenissimi Archiducis Caroli ubique predicata. Et frater Hector, et si qui sunt, alii Prioris obsecratores sub pena disciplinae per nos decernende modestius loquantur de suo Priore, cujus electionem, si quid illi desit nova institutione supplemus, perfubentibus eidem Piori bonum testimonium Visitatoribus: humana tamen quaedam recognoscentibus et reprehendentibus quae illum correcturum ex sua promissione plene confidimus; ita ut de cetero omnibus praeteritis oblivione

repulsi, proul, utrisque praecipimus expectamus ab illis nova omnia
 Effectu et successu caruit haec ordinatio, nam qui missus fue-
 rat in Hispanias Pior Anglorum D. Joannes Arnoldus ibidem
 obiit et D. Petrus de Lem Hispanus, quem reliquerat, domus
 suae Procuratorem recuperavit regiam elemosynam in pra-
 dicti. Conventus sustentationem proul. patet ex sequenti carta.

Domus Vallis Interim proh dolor! praedictae duae domus devenerunt ad
 S. Mauritii in manus extraneas. Domus Vallis S. Mauritii in Gyprio data est
 Gyprio devenit Patribus Societatis quam etiam nunc incolunt, aut, praesident,
 ad manus Patrum et domus primaria in Seitz assignata fuit seminario, quam
 Societatis. postea non tam humanitus quam divinitus recuperarimus.

D. Jacobus In praedicta domo Seitz hoc anno obiit D. Jacobus Mosander
 Mosander. natione Flander, qui anno 1770 religionis ergo Coloniam dixerat.
 Antea cum antea decanus fuisset ruralis, relicto ecclesiastico
 beneficio monachum induit in Cartusia Colonensi, et
 post obitum Lurii in septimo Sanctorum concinendo homo
 insignem prouit operam, cujus etiam meminit Poromeus,
 alias tamen scribit obisse in domo prope Olmutium.

Dux Parmensis hoc tempore dispersa et amissa illa in-
 genti Hispanorum classe, alique voto haud succedenti-
 bus in hydropiam incidit, igitur mense Maio ad fortis
 Gradanos profectus est, et ab Ernesto antistite Leodicensi hon-
 rificentissime exceptus.

Henricus III Calendis Augusti Henricus III Gallorum rex talione plectitur
 occiditur in a Jacobo Clemente monacho Dominicano, cultello sub um-
 brago dicto bellicum percussus. Unde chronicon:

S. Clau. Gest. H. Vt Henricus Maclat sanguine G. V. 1
 Cal. H. illata Cade p. V. denter ob. H.

Notandum in tota regum Francorum serie qui ceperunt a Pharamundo anno 459
 quatuor reges ex incidiis fuisse occisos. Primus fuit Chilpericus a Landrico anno 582,
 Childericus a Rodillo anno 679, Henricus jam memoratus a Jacopino 1588, Henricus IV
 anno 1610

Successorem designavit Henricus Borbonium Navarre regem ac Biar-
nise principem qui nuper eo nomine quartus Gallis imperavit.

Catholici tamen proceres federati Carolo Borbonio cardinali quem
idem Henricus ex fratre nepos in custodia habebat, regni coronam
deberi pronuntiabant.

Malefici et sage per plures afficiuntur extremo supplicio in
diocesi Breverensi.

Gallo - Belgicus aliquot victorias Caroli Mansfeldii hoc mense
enarrat: illustrior illa, que 11 Augusti contigit dum Tchenchius
Noviomagum occupare tentat, cum suis aquis absorbetur.

Cum jam haberemus domum ampliolem in civitate aliquot
ex nostris qui erant dispersi per alias domos reversi sunt in
Augusto S. Petrus Ret senior cum fratre Joanne Donato,
Item Leodio rediit frater Henricus Huelaps Donatus.

Hortus vicinus

cum domo em-

ptus est, a Be-

ginagio 3 milli-

bis et S. Proye

paucas superad-

dit.

Hoc eodem anno emptus est hortus vicinus huic domui a
Domino Curato, tutoribus Beginarum et Beginis cum domo
adjacente habens sex journalia et sexaginta virgas in quadra-
gintagio 3 milli- et constitit tribus millibus centum et octo florenis sine ex-
pensis et S. Proye extraordinariis expensis et solvimus in promptu 866 florenos.

Vendidimus ad inveniendam hanc summam unum pra-
sum quantitatis bonarii cum dimidio situatum in parochia
de Holenbeeck in loco de Groenstrate pro quo recepimus
semel 650 florenos. De relictis bis mille ducentis et 8 florenis
dedimus diversis personis, quibus partim hortus, partim
bona Beginarum fuerant oppignorata tempore hereticorum
et belli annuos redditus qui ascendunt usque ad centum et
3 florenos 7 stufers et dimidio annue donec redemimus ex

renditione hospitii et aliorum bonorum.

In Octavi Carolus Mansfeldius Petri Filius lectissimis copiis assumptis Mosam trajecit, et ad Bercham Rheno imminente urbem succidentis primum iis qui insidias sibi compararant, contendit, admotoque milite eam undique circosil: dum interea Comes Neurius (alias Rucenarius) Anhemum, in quo armamentarium ordines confederati collocarant, contemplatus tepii pulveris abundantiam, proficiscitur, et incauta face pulvis succenditur, ac inevitabili fulmine domus concidit, et cum ea, qui simul aderant,

Dei vindicta etiam ipse Comes, hoc illi retributum esse a Domino scripsit in Cartusia mihi D. Theodorus Petreus quod anno uno vel altero eodem plane die conspicatus in prefata planitie semidirecta Cartusianorum adhuc conspici domicilia nonnulla in altum solli ea mandavit.

18 Octobris obiit D. Guilielmus Logonus professor et Vicarius Cartusie et alias Prior domorum Portus R. Maris et Cholox. Habuit Monachatum.

10 Decembris ibidem vita discessit frater Joannes Amandus professor domus Montis Dei secundo Cartusie qui 23 annis fideliter inserivit bonae memoriae R. P. D. Bernardo.

Cartusia Mon. Ultima Decembris eadem Cartusia Montis Dei invasa et sis Dei spoliata spoliata fuit ab Hugonottis. Cum enim sub hora Com. ab Hugonottis plebarii primam portam effregissent, mortario Philippus M. Da. et Philippus Do. natus ex agro reversus cucurrit ut secundam clauderet, sed natus occisus. muaguetto illum prostraverunt, qui tamen in carta anni 1591 tantum invenitur. Religiosi multum exagitaverunt, et D. Gode-

fidus Halmel profusus domus Lovanii ibidem hospes in capite laesus fuit.

Solvimus 335 fl. Anno 1590 in Januario solvimus pro Majori Cartusia Monia-
 reno Monialibus libris nostris G. Annæ Brugis 335 florenos et 5 asses (quia R. Pater talam
 nostris nomine summam in elemosynam pro ipsis acceperat, a Patribus Credi-
 tis ni fallor) quam pecuniam S. Philibertus Procurator tempore
 absentie seu exilii S. Prioris ex bonis de Thémmele pro parte acce-
 perat, et expendebat, post autem aliquot annos nisi S. Prior ha-
 buisset Actes et litteras R. Patris tunc defuncti domo delinsemus sol-
 vere ideo caute et prudenter agendum in negotiis domus quoad
 omnes.

Braxatorium Hoc anno ceperunt officiales domum instruere necessariis officinis
 constructur. imprimis fecerunt Braxatorium (puto ego antiquae aedificia in
 hunc usum accommodasse, nam post 22 annos vel circiter per
 P. Emmechovium a fundamentis restauratum est.) et emerunt
 ahenum primum ponderans 153 libras, cados et cupas flandrice
 Coelwache en Coelkuype et alia vasa necessaria ad refrige-
 randum cervisiam quæ constituerunt 160 florenis.

Item pristinum. Item fecerunt pristinum cum fornacibus ad coquendum
 panem ubi nunc est et comprehenditur cum reliquo aedifi-
 cio anteriori erat autem tunc equile seu stabulum equorum.
 Eadem officinas jam anno 1633 tertio aedificant, a fundamentis.

Fr. Adrianus Gaudeaboys Primo Martii obiit primus omnium in hac domo frater
 de aboye Donatus Adrianus Gaudeaboys Donatus et coquinaris antiqui monasterii
 primus omnium sepultusque est in ambitu monasterii de Jervico cum hic
 in hac nova domo necdum eret, ecclesia vel cimiterium, fuit natione Flan-
 dricus, vixit 80 annos in Curie, habuit uxorem in Dominam
 in provinciis Leuthonia et Picardia.

Breda ab or- Ultima januarii Carolus Mansfeldius occupavit Reynberckam:
 ditibus occupata, sed majori nostro damno Mauritius paulo post arte im-
 qua incitum petrauit Bredam & Martin. Atque ex eo quidem tempore
 fuit prospera cum vires nostrae bello Gallico exardescente distaberentur,
 his eorum. Patruis eorumque socii Mauritio Karolio duce res suas
 paulatim auerant et firmarunt, ut optime notavit Bal-
 Et. Hoche diuinus junior in Chronico morali, ex Mireo.

minum hoc Henricus IV Borbonicus ad Trucidam urbem haud procul
 anno 1590 in vico Juriaconsi cum Carolo Duce Magnis Philippo Comite
 agro Leodiano Egmondano aliisque confederatis 14 Martii die proelio con-
 per Montium currit superat. Inter alias Philippus Egmondanus auxilio
 ad Ionam paruum e Belgio missorum ductor cecidit. Haec victoria
 sidianis astu parata, Henricus IV mense Aprilis fugiente Lutetiam obsidens
 sub auroam cepit. Quam gravi fame pressam mense domum Septem-
 captum dire-bri inuente Alexander Farnesius Dux Parmensis obsi-
 ptumque: arredione liberavit.

ipsa, et inca- Circa hunc annum obiit, D. Theodorius Prior ultimus
 sum attentus. Amsterdamsis de quo scripsi supra ad annum 1588 qui
 inter seculares exacte abstinentias Ordinis feris sextis in
 pane et aqua observabat, et vices praescriptas exeuendi dum
 viveret in monasterio, eumque puto esse quem Yanso-
 nius doctor Lovaniensis dixit se vidisse, cumque cogere-
 rentis ad extrema deducti domum ingredi, negavit posse
 fieri sed revertar, inquit, unde necessitas urgens me com-
 pulsit exire, atque sine mora pro carissimo parente fun-
 dam ad Deum precom in silentio: vos humanitatis delictum
 persoluite, et mortuos vestros sepelite.

Obiit quoque D. Guilielmus Clapen ultimus professor domus

Vallis virtutis in Scotia, hospes in domo Vallis profunde.

Obierunt monachi 40, Conversi 28, Moniales 1, Donati 7, et præbendarii 4.

Primo loco posita erat Illma D^{ca} Joana a Portugalia Elebanis Marchionissa quæ habuit plenum Monachatum.

Oratur pro christianissimi regis et regni Francie statu, nec nominatur; duo enim erant electi: Borbonii Henricus 11^a a prædecessore designatus adhuc hæreticus et Carolus cardinalis epus parvus a federatis electus sed necdum custodia liberatus quem puto patres intellexisse.

Ordinationes

Novus modus in decernendis Cice- nariis. Ut defunctorum nostrorum apud Deum jurandorum equalis habeatur ratio cessante præjudicio novissimorum, ordinamus et volumus ut non quaternis vel quinis singula sed omnibus multa certi numeri Cicenaria decernantur, quibus omnes participant, pro more et intentione Ordinis, singulis tamen singularia beneficia reddantur ad formam Statuti.

Ordinatio discre- tissima et notata decretis, quæ renovamus in pontum sequentibus consentientibus: dignissima pro Monialibus ad suscipiendam re- formationem vite communis et clausuræ. Inherentes Capitulorum præcedentium cartis et Patrum summa et notata decretis, quæ renovamus in pontum sequentibus consentientibus: dignissima pro Monialibus ad suscipiendam re- formationem vite communis et clausuræ. Omnes et singulas Moniales profesas monemus, obsecramus et hortamur in Domino, ut pro Dei et Domini Jesu Christi earum sponsi amore et reverentia suscipiant, reformationem clausuræ et vite communis ad formam sacri Concilii Tridentini, bullarumque Summorum Pontificum, super quibus certum est, Capitulum generale et minus Priorem Cartusie nullo modo posse dispensare, cum unum sit de essentia religionis alterum de secus decentia. Et ne illas nimis

videamur urgere. Nos illis terminos assignamus, singulos singulis mensibus a se sejunctos, quibus ordinamus illas moneari et induci. Tam probabilibus quam necessariis causis.

Sic nostro ad salutem ad recipiendum utrumque. Quod si non tempore disca. prestiterint, dictis tribus terminis elapsis ex tunc prout, ex ceate Moniales nunc illarum curam tam in temporalibus quam in spiri- que mordicus qualibus nos nostrumque Ordinem liberamus, et eas gubernare inhererant. ^{monium} Atoni R^{omum} Episcoporum ordinariorum relinquimus, et sacra Statutis et C. Concilii Tridentini, brevisque peculiaris a Sanctissimo Pontificationibus S. A. fice in hunc effectum emanati ne peccatis alienis com- Matris Cheres, municemus, qui propriis plus satis oneramus. Et ut nihil nec admitterent intentatum relinquamus quo commodius illarum saluti rivas a Patri consulamus, volumus ut, a P. P. Cartusie tempore opportuno bus istius C. Commissarii deputandi ante executionem presentis ordinationis denis exegit. accedant illustres et nobiles Domini Monialium parentes Has, Pontifex et affines, quos conveniendos judicaverint, quibus declarent non exegit, sed sanctam intentionem Ordinis; qui eorumque se demisit et permittit, ut progressus est, ut non dubitaverit seipsum onerare ad sup- se submitterent peditandum illis quaecumque necessaria ad effectum Super- Ordinarius. riorum, iudicio bonorum virorum determinanda, quorum Nobilium idem Ordo implorat consilium, favorem et auxili- lium pro Dei honore et status ecclesiastici et ^{monastici} monasterii conservatione. Per hoc tamen decretum non intendimus nos nostrumque Ordinem privare suo jure, quod in dictis Mo-
 Domus hae Politen. nialium monasteriis habemus ex pia fundatorum intentione
 sis tandem circa et voluntate, sicut nec in Politen. monasterio nos privare do-
 umum 1612 unita natione et consensu Principis qui voluit dictum monasterium fieri
 est domus Lugdunensis.

seminarium Religionum Ordinis nostri, translatis inde sub congrua pensione ad alia monasteria ejusdem professionis Monialibus. Quibus precipuum in virtute sanctae obedientiae, ut infra duos menses significavit Diori Cartusae gravamina et falsa per eum Principi preposita, quorum preterea asserunt predictum Principem huic translationi et donationi consensisse.

Ideo credo Ordinem non admittere monasteria Monialium amplius regenda, quod ipsae Moniales maxime in Francia non admitterent reformationem Ordinis. Quam diverse autem ab eis fuerint Moniales hujus provinciae patet ex eadem charta quae sic habet: Moniales Bru-Priorisse Monialium domus Brugis non fil. misericordia quarum genus laudate. inopiam commendatam suscepimus tantum quantum earum pietatem audimus et amamus.

Diffinitores Ca. Quoniam in ea incidimus tempora nostris peccatis exigentibus pituli moram ut quotidie crescant et multitudine et gravitate Ordinis negotia, protrahent in quorum juridice expeditioni multum prejudicare potest brevitas temporis, et limitata eorum examinatio et judicium sententiam necesse sentia, Statuimus ut Capitulum generale tantum possit protrahi, quantum exigent ditorum negotiorum merita, ut liberiores judicium sint animi, et equiora eorum judicia, quo majori fuerint ventilata examine. Nilominus nihil prejudicare volumus et putamus justitiae tenori si partes audite hoc est Priores et aliae personae Capitulo presentes ante dimittantur quam sententia feratur et carta publicetur, manentibus interim in Cartusia Patribus diffinitoribus, quae restant absoluturis, et inde per domos publicaturi quae diffinienda sibi retinuerint.

Capitulum generale summo opere rogat Priores et Conventus tam

Dicitur domus presentes quam futuros domorum Majoris Cartusie S. Stephani
 Ordinis benefacti et Brunonis, de Paulari, de Conis, Padula, Neapolis et Papue, ut
 ces domus Lugdunensis pro Spiritus Sancti Domini Dei nostri honore, proque ejus-
 dem Cartusie dicitur domorum et fundatorum earum in omnibus maxime
 Lugdunensis fam. in spiritualibus profectu et conservatione, singula de sua
 donationis causa abundantia velint singulas alere, vestire et fovere monachos in
 nova Cartusia eidem Domino Deo nostro consecrata in civi-
 tate Lugdunensi suos et Ordinis pro predictis futuras specialis
 oratores, ut et alumnos donec illa sibi ipsi sufficiat pia bene-
 factorum largitione, quod de largissima manu et providentia
 Domini expectare et sperare nos decet, cum sua jam pla-
 cuerit Majestati halem unum suscitare qui sumptus sup-
 Specialis quidam predictet universae Ecclesiae edificationi ad decem sive undecim
 benefactor qui cum scutorum millia. Relinquimus autem uniuscujusque
 decem ratorum domus discretionem quantum uni Religioso alendo, et de
 millia obtulit omnibus providendo habita pro rata uniuscujusque ad fami-
 pro ecclesiae suam ratione, dare conveniat.
 edificatione. Ut in omnibus providere, et de omnibus disponere in Do-
 mino prudentius atque melius possit R. Pater, statuimus
 et ordinamus, ut singuli Priores singulis annis Visitatoribus, et
 Numerus et qualitates Visitatores eidem R. Patri ante quadragesimam mittant,
 etates singularem Catalogum continentem singularem personarum Ordinis pro-
 personarum Cr- fessorum et Novitiarum in suis domibus commorantium no-
 minis requiruntur, men, cognomen, patriam, etatem, tempus in Ordine exac-
 tum, complexionem naturalem, vires corporis, dotes animi
 et qualitates videlicet ingenium, doctrinam, zelum, experien-
 tiam, et ad quae officia quisque aptus esse possit, et quae exer-

cuius, et propter quæ inde remotus erat: sed ante omnia, cuius studii, qualitatis, conditionis et vite dum in sæculo viveret, quibus præterea addi volumus quot monachorum alendorum sint, domus ipsæ capaces, et quot earum cellæ salvæ, quotque deserte sive destructæ. Quæ omnia singuli Priores et Visitatores se prius Deo diligenter commendata per orationes et sacrificia, et mature considerata remoto omni privato affectu, amore, et odio, sincere et leniter debebunt perstrungere et ut dictum est, mittere.

Quis autem non videat ista sapere regimen Patrum Societatis et propterea a P. Arnaldo Flavensio (qui ex eis prodit) profecta? nam hoc anno, ut diximus, sermonem in Capitulo habuit.

Ut quorundam de sua professione dubitantium scrupulos occurramus et medeamur, illisque sanemus si sanari volunt, significamus S. D. N. Papam Sixtum Rom. Pont. Proprie vocis oraculo declarasse S. Laurentium Gontem debere haberi uti profectum licet ab Ordine emissum propter annum probationis non completum, non solum ut credimus autoritate suprema qua omnia potest, sed etiam sacri Concilii Tridentini determinatione et decreto quo post quinquennium a professione in religione transactum nullum restare infermandæ professionis locum asserit. Et cum similem similitis sit causa et ratio tanta autoritate suffulti idem declaramus de S. Henrico le Gros, eumque dicimus vere esse profectum domus S. Hugonis supra quæ iam ultra decimum annum egerit in Ordine. Idem dicimus de S. Nicolao Lerignol Armonienis professo, et de duobus aliis Anglis profectis ante completum annum probationis.

Nullus emittatur a domibus nisi obedientiæ et officii causa, si qui vero sint qui mutandi habeant necessitatem vel Visitatorum

relatione vel potentium et scribentium necessitate testata per
Priorem sive alio fide digno hoc faciant infra annum, ut hujus-
modi mutationes et mutationum cause diligentius examinen-
tur.

Item licentie et dubia mittantur respondenda R. Patri ma-
jori infra annum octo sicut et beneficia communia et pro-
pria tam domesticorum quam externorum exactiones, item de-
betorum.

Hortamur in Domino omnes et singulos Priores domorum
Ordinis, ut quando contigerit aliquos Religiosos domorum Ordinis
ab hostibus direptarum, vel suis facultatibus privatarum, sive ju-
storum periculorum timoribus subjectarum ad se mitti nostra
licentia expressa, vel implicita eos recipiant, humane et de ne-
cessariis tanquam profanis provideant, pro Christi facti pro no-
bis peregrini reverentia et vite eterne mercede promissa, vicissim
exhortantes sic missos ut discipline regulari omnique pace in-
cumbant, pro viribus.

Nullus officialis ^{monasterium su-} Volumus et ordinamus ut, secundum Statuta nullus Prior, Pro-
curator vel alia persona Ordinis quocumque nomine vocetur
um exeat sine ^{monasterium suum} exeat, nisi habeat secum honestum fa-
monasterium ^{honestu amittit} mulum, qui illi semper et ubique adsit. Si quis vero post
istam ordinationem deprehensus fuerit solus extra domum am-
bulasse tanquam rebellis si Prior fuerit ipso facto sit sus-
pensus ab officio suo, et Procurator alique persone Ordinis a
suis officiis declarantur absoluti.

Coarctatum Capitulum generale multorum periculorum magni-
tudine et rumorum multitudine non potuit prout optabat
singula domorum et personarum majoris momenti negotia

per se videre, considerare et diffinire, sed vires suas de abundantia committit R. Patri ut diligenter et serio occurrentibus provideat, pro illa quam illi a Deo precamur et speramus prudentia et gratia.

Ordinatio Provincie

Priori domus Hollandie non fit misericordia, quem hortamur in Domino confortari committentes Visitatori ut Conventuales dividat prout melius expedire judicabit.

Priori domus Gandavi non fit misericordia, quem rogamus ut patienter ferat imo hilariter onera que aliarum domorum Religioni eo reducti videntur ejus domui afferre, que melius premia dicimus ob sic adimpletam Christi legem.

Priori domus Leodii non fit misericordia. Et super his que scribunt aliqui ejus Conventuales providebit infra annum R. Pater.

Heu Venerande Pater Prior, multiplicasti gentem, sed non magnificasti diu letitiam, sic saepe usu venire prospectum est, ut Conventus quo interdum magis personarum numero augentur, eo propriis ad interitum accedere videntur, ob maximas que inter ipsos oriri conspiciuntur confusiones, dissensiones ac discordias, quoniam ut plurimum et ordinarie verissimum est quod communiter dicimus: Ubi multitudo ibi confusio et discordia.

Priori domus Prucele non fit misericordia, cujus angustias plurimum compatimur quas pro Christi nomine patimur. Laboribus vero pro officii Visitatoris facilius supportandis illi socium donamus, quem ex Prioribus provincie ille utilitatem animarum profectui judicaverit, et quem doctrine rerum experientia, etiam vite integritas plus ceteris commendaverint maxime domus edificationis.

Assignati fuerunt duo Convisitatores Prior Capelle et Prior

Lybreducis. [Priori domus Lophix ibidem per Visitatorem provincie
 auctoritate et de mandato R. Patris noviter instituto (qui erat
 S. Arnoldus Haveroniensis) non fit misericordia, quem hortamur
 ut dictam domum in utroque stata sicut de ipso
 confidimus restaurare et reformare studeat, cui quoque
 commendamus senilem aetatem antiqui absoluti Prioris (Co-
 nradii Fanden Herckove) quem curabit consolari prout ipsius
 veneranda senectus, et per plures labores quos hic bonus
 Pater hoc difficillimo tempore pertulit, meretur. Et S. Eras-
 mus (qui, ni fallor, erat Prior domus Hollandie) accedat
 ad Visitatorem, qui illius opera utetur in domo Lybe vel
 alia quantum judicaverit expedire, eoque consilio acquie-
 scet; cui item mandamus et injungimus ut cum omnibus suis
 se recipiat in locum opportunum intra moenia civitatis more
 aliorum Religiosorum usque ad feliciora tempora, mona-
 chis autem ut illi obediant prout bene ceperunt illumque
 sequantur, ac omnibus qui foris sunt bonum de se exemplum
 prebeant. [Priori domus Loraniti non fit misericordia, quem hortamur
 ut in agendis sui Conventus consilium adhibeat, maxime ubi
 de Statuto requiritur.]

Electionem S. Walteri Pettes in Priorem domus Schene con-
 firmamus consolationemque fratrum suorum illi apprimè
 commendamus, sicut et S. Petro de Leon perseverantiam in
 illa fidelitate et diligentia qua hactenus usus est in recu-
 peratione regie elemosine in predicti conventus sustentatione.

S. Petrus de Leon hionem. Cui præterea committimus procuratorem ceterarum
 instituitur Pro domorum, quæ occurrerint apud suam Celsitudinem curanda
 curator gene- et pertractanda quarum occasione cum inter seculares fe-
 ralis Ordinis in quentius agere conveniat, meminerit se majore sui indigere
 Curia Brunel- custodia, Deique gratia, quam illi precamur, etc.

Leni cum admoni-
 time.

Redditus 16 flo. Margarita a Suevon ex legatione fratris sui D. Joannis a Suevon
 renarium ex parte quondam profeni hujus dedebat nobis annuum redditum 16 florenorum
 de D. Joannis super omnia bona sua non tamen certa assignata hypotheca. Et quia
 Van Suevon re hęc mulier diu vixit, et ob temporis malitiam ad extremam pau-
 peritatem pro 200 pertatem redacta erat post longas lites per viam compositionis acce-
 florenis. primus semel 200 florenos. Nuncio quid P. Proeyerius insuper scribit
 tempore exilii P. Prioris contracta fuisse debita ab hęc remanentibus
 quę forsan hęc allegabat.

Census irredi- Golemus habere in pago de Campenhou, juxta Hechliniam par-
 mibilis in Cam. vnum hereditarium censum, tam in volucibus quam parvis men-
 penhouit vendi. suris avenę, et siliginis, qui aliquando (dum tempora erant,
 Aus. bona) circiter novem aut decem valebat florenos annue. Sed
 quia post reditum nostrum (inquunt officiales) a septem
 annorum exilio iste census factus nobis erat inutilis atque a
 Re. Patre et Capitulo generali diu antea vendendi licentiam
 hunc censum habeamus tanquam minus utilem domui, ne
 non in maxima omnium rerum penuria, qua premebamur
 eundem vendidimus et pro eodem semel recepimus 15 florenos.

Hem Paulus Jumermas redemit parvum censum 3 stu-
 ferorum irredimibilem.

Elizabeth Pru- Honestam mulier Elizabeth Pueloel, quę habebat fratrem
 loel dedit tabu. in domo Gylre S. Martini et postea hic filium D. Bgi
 lam sepulture dium Plitternick dedit nobis magnam tabulam sepulture
 Christi. Christi, quę posita est in altari Domine nostre de gratia
 ad portam et permansit usque ad annum 1630 quando
 Dominus Kesselar dedit novam, et tunc hęc suspensa fuit
 in Capitulo. Postea anno 1633 novis coloribus renovata aut per-
 fecta fuit impensis pene 80 florenis.

Navarrens dum urbem Parisiensem oppugnaret, ecclesiastici omnes qui in urbe erant distributis inter illos armis, sua quoque opera in urbis defensione munia præcipiuntur. Illorum præfecti constituti sunt episcopus Segnanectensis et Prior Cartusianorum (S. Joannes Michel qui postea fuit Generalis) loco scilicet illis imago Christi in cruce pendentis et alia B. Virginis statua præferebatur. Professionis suæ vestes non abjiciebant, sed gallicas loricas thoraces ferreos superinduebant.

Dum hæc circum Lutetiam geruntur cardinalis Borbonius a confederatis rex Galliarum donatus titulo Caroli & Fontenay terras deseruit nec dum custodia relaxatus, in carta anni sequentis sic habetur:

^{Ill^{mus}} Cardinalis a
Borbonio fondator
Cartusie Bonæ
spei moniter.

Obit ^{Ill^{mus}} et ^{Re^{mus}} in Christo Peter ac D.D. Carolus a Borbonio S. R. E. Cardinalis præcipuus benefactor Ordinis et fundator ac dotator amplissimus Cartusie nostre Domine bonæ spei prope Gallionem habens plenum cum præbendis Monachatum et Messam de B. Maria cum præultima oratione Da nobis atque Pontificis, et Anniversarium sub die obitus sui qui fuit 9 Maii.

Fuit Princeps litteratus, comis, cui non tam lilia quam mores purpuram consiliaverant, longa stabe exhaustus interit.

Carolus Borbonius ex Rovernensi 99 et Santonensi 97 factus archiepiscopus sedis Rotomagensis 1590 cui præfuit annos 40. Inter est comitis Aurelianensibus et colloquio Pisciaci 1561 ac in lecto justitie Rotomagi, ubi Carolus novus declaratur major, cujus Caroli regis cum Elizabetha Austria nuptias celebravit 1570, 26. Novebris. Consecravit ecclesiam Minimorum Diepe, et ecclesiam

S. Ludovici Parisiis in vic. S. Antonii ubi construxit domum professionis Patribus S. J. quos etiam in urbem suam diocesis primariam in-
duxit. Synodum provinciam in sua metropoli habuit 1581, obiit
autem Fontaneti Pictorium die Mercurii 9 Maii hora nona 1590,
etatis 70; sepultus Gallione in ecclesia Cartusianorum, quam fun-
daverat, dotaverat et consecraverat. Natus fuerat 22 Decembris in
castro firmitatis seu feuitatis in Pria. La feste en Prie anno 1593.

In Ordine 29 ejusdem mensis Augusti obiit S. Antonius a Ti-
bramonte professor et alias Prior domus Mantuae, Prior domus S. Ste-
phani et Brunonis et alias Prior domorum Mediolani, Montis S. E-
sri, Montis Prachii et Casularum nec non Comissator Lombardiae.

Successio Pontif.
cum.

Die 27 Augusti Sixtus V Pont. Max. cum paucis ante diebus
ad Atrium Germanorum pedibus se contulisset. Deo ob Prin-
cipis Badenensis qui illius gentis erat, ad catholicam Ecclesiam gremium
receptionem gratias acturus, hinc emigravit, cujus obitu sedes
vacavit diebus 18. Locibus expletis Urbanus VIII eligitur, et decima
Septima ab electione die necdum coronatus pie in Domino ob-
dormivit, hic suscepit, dum legatum ageret in Hispania
Infantem Trabellam e sacro fonte baptismatis. Ceterum
Patres denuo condare ingressi inter graves et durissimas duorum
mensium et dierum novem contentiones tandem Gregorius XIV
Pontifex eligitur.

Mense Augusto labente commentus a Duce Parmensi
Lutetiam infertur.

28 ejusdem mensis S. Bernardinus de Alba Prior domus
Vallis Christi et provinciae Cataloniae e vita discedit.

Parmensi in Gallia occupato Mauritius non steterat, sed
collecto exercitu omnia pene propugnacula Mosana et Rhenana

facili negotio intercipit. Praesidarii quoque Bredam Campi-
niam depopulantur. Eppidum vero Chenense spoliatum
deseruerunt.

Novembri exeunte Parmensis copias suas inedia, laboribus
ac mortis afflictas et fractas in Belgium reducit.

Hoc mali insuper accessit quod Hispani humiliter
in Campinia juxta Harentatiz.

Epilogus

Memoria repetens quae in hoc volumine congeri quot
clades domorum et personarum Ordo sustinuerit, fateri cogor
nos mare magnum et spatiosum navigare, ubi reptilia et
pericula quorum non est numerus, quibus parum caute in
fide naufragium patiuntur, nihilominus alii secundam fa-
bulam praesentiae firmiter arripiunt, alii sicis pedibus mare
calcant, et ad littus laurea martyrii coronati pertingunt. Quia
et nos propitiae navis facturam passi sumus, quod utinam sal-
vae forent omnes animae! Quare cari posteris veniam dabunt,
si pauca, quae domum et Ordinem tangunt scripto prose-
cutus fuerim, cum dicat: Sapiens tua sibi difficultia, nam
aquile in caelo, viam colubri super terram, et viam navis
in medio mari, pauci enim his fluctibus exagitati quidpiam
litteris mandarunt, quorum anima in malo tabescebat; imo
ut dixi quidam turbati sunt et moti sunt sicut ebrius, et
omnis sapientia eorum devorata est. Hanc similitudinem ideo
libentius amplector, cum videam Patres Diffinitores Capituli
generalis anni 1587 ea resos fuisse, aiunt enim: Quia videmus
Ordinem nostrum similem navis institutis, quae aliquando nau-

fragium patitur, aliquando cum maximo lucro in extraneas nationes merces deportat, in quibusdam partibus et regionibus multum deficere, et propter bellorum et hereticorum injuriam domos aliquas jam pene destructas, ita ut ne vestigia quidem appareant: addamus et secundum similitudinis membrum: in aliis autem regionibus novas ex fundamentis domos exurgere. Quoniam jam ad tertiam navium stationem pertigimus (locum emendes intra muros civitatis) ad quam accessit proximo anno velut alter Achemias nostra restauratus V. P. D. Petrus de Leon, quando et primum novi conscripti sunt milites. Ideo Deo bene propitio tertium volumen ab eodem anno scilicet 1591 exordiar, si paucis sequentibus foliis parentaverim antiquae domui descendendo carmina quae in fenestris ejusdem ambitus extabant.

Vita G. P. N. Brunonis in superiori parte fenestrarum depicta erat cum his versibus:

Damnosa ex oculis lamentans funera Doctor
juste accusatum se placuit voce resumpta.

Horrida portento renovans lamenta secundo
judicii justum tonuit se audisse palatum

Exulat, heu misero stridens vox tertia dicto
justi judicio sum condemnatus Averno

Septem artra admirans Praesul Gratianopolitanus
Instituit Patres septeno numine septem

Pneumatis auxilio leti et furore chorago
Aedificant claustris fratres habitacula sancti

Anno millesimo, quarto quoque, si bene censes
 Insuper octeno, sunt orti Cartusienes
 Reginensis cathedrae formidans Bruno Abbatem
 Fugit Apostolici simplex ^{domi} minimissima furis
 Inter venandum Calaber Comes invenit antea
 Atque domos Patrum, quos multo dignat honore
 Cingenti Capuam Comiti: et somnum capienti:
 Fraudem hominum atque dolos per vim Bruno revelat
 Bruno vetat Comiti capto occidere: dicens
 Parce ideo quod vi propria non ceperis illos,
 Hugo sacer Cartusiaco vestitur amictu
 Limpidus e terra quo fons orante scaturit
 Instabiles solidat fratres hortamine Petrus
 Patronamque legant Mariam crebroque salutant
 Fons scatelet e terra divo Brunone sepulto
 Regni quo poti, et claudi, caecique jivantur.
 Demoni horrendi stratagemata passum
 Virgo Dei genitrix solatur voce benigna.
 Insolitum cantant Hermano obeunte volucres
 Redditur et ranis, precibus vox dempta canonici
 Discipulum magno videt in splendore Magister
 De caelo emissum: et sibi dulcia verba loquentem
 Vult Cartusiacos Bernardus visere fratres
 Sed tamen in phaleris nimis accuratus habetur
 Pp. Man. V. Alex. Kandel pape Carl. V. la regnat.
 Cardineo assensu retinens firmata vigores.
 De S. Antelino sive Anthelmo episcopo.
 Antelinus fuit erga inopes pius atque benignus

Saepe quibus tribuit donaria multa libenter
 Gurgiter Antelinas fumulata impertit egomis
 Est tamen offendit semper granaria plena
 Percussum a serpente hominem humidumque veneno
 Antelinus signo crucis explicito reparavit.
 Antelinum supplicat veniam Comes oral. Hubertus
 Et tibi (Presul ait) spondent oracula quatum.
 Lampadas accendunt divi, dum iuxta feruntur
 Anthelmo: et multi infirmi sanantur ibidem

De S. Stephano episcopo Sicensi.

(Forte inferius dabitur locus commodior et aptior)

Historia notius sacrae Scripturae.

Angelica latuam mentes solvere supernam
 Voce indefensa laudantes numina summa
 Omnia calipotens formavit palmata verbo
 Incom chorus ecclesiae devoto observat honore
 Petis apostaticas incrassans igne superbo
 Fulgure sordivomas dejecit ab arce ministros
 Lumine sidereo sol, stella et luna beantur
 Et decus arboreum crescit flumenque marinum
 Adam virginea virgo formatur arena
 Virginei ut ventris conclusit viscera yesus
 Carta somnigeri filit conjunx Eva mariti
 Noe vitibus fruges suavit serpentica labos
 Crimine confusus vili et perizomate Aectos
 Ex paradisiaco Cherubin fugat igneus horto
 Primus Abel mortem fraterna sustulit ira
 Primus ut ecclesiae Stephanus fert sacra novella.

Ambrulat ex vitis Enoch translatus ad astra
 Jura Dei Noe vivacis filii faber arce.
 Ignea luxuries gelatis consumitur undis
 Arca propagineum salvo fert semine fatum
 Filius illudit quem nudant vina parentem
 Commata yudei Christo ut posuere sonanti
 Confuso Babel aereum qui scemate condunt
 Dissona barbaries confundit murmure vocum
 Lottheus salvavit apes Hambricus hospes
 Laude triumphali qui regum furta reducit.
 Hostia Mechisedech fit. vino et pane salubris
 Cena sacramento sic claruit ultima Christo
 Ex astro innumero innumeri spem pignoris audit,
 Dans holocausta Abram trepidi fert federa somni.
 Pacta Dei servans Abraham preputia cedit
 Carnis delicias mens ut sincera repellit.
 Cres petit hospitio supplex unum sed adorat
 Munere sub trino tinans mysteria trini
 Loti vitam cupiit Sodome mortemque reliquit
 Gal monstrat fatue uxoris mortem statuale
 Repuit ancillam Sarai permota rebellem
 Timacl exheres patris proscinditur arvis
 Patrem destituens Isaac offert Abrahamus
 In cruce Paschalis Patri filii victima Jesus
 Patiferi Elieser sortitus dona canalis
 Jura subit sponsae per dulcia verba Rebecca
 Multum dissimiles geminos pariente Rebecca:

Posterior plantam fertur tenuisse junioris.
 Exansiens Esau primatum vendit ob eam:
 Jejunans Christus scitur superasse Gathanam
 In sylvis Esau capreas venante fugaces:
 Mandat uterque parens jacob accedere Noxas
 Qui somnum capiens scalam usque ad sidera cernit.
 Est formosae jacob dans oscula casta Racheli:
 Est qui sit referens: lacrimas effundit obortas.
 In somnis jacob patriam repedare jubetur:
 Aegypto Mariam Christumque educit Joseph.
 Angelus atque jacob constanter nocte duellant
 Intraelem Esauque unit concordia fratres.
 Fratibus et patri sua somnia narat Joseph,
 Qui fratrum invidia cisternae immittitur alta,
 Livor edax fratres instigat vendere fratrem
 Judas pro nummis triginta vendit Jesum.
 Languinolenta patri monstratur vestis Joseph
 Clamanti heu dulcem gnatum fera cruda voravit
 Dormi mecum hora ait, stuprumque recusat Joseph
 Quem male sanus herus condemnat carcere castum
 Vitam uni atque uni mortem praedicit Joseph:
 Lato dexter habet vitam: mortemque sinister.
 Somnia spicarum atque bonum declarat Joseph
 Felix qui meruit superum reperire favorem.
 Durius alloquitur fratres frumenta petentes
 Atque fidem illorum erga uterinum explorat Joseph
 Fratibus et veniam dat et oscula pacis Joseph

Discipulis pacem dat, mortis victor, Jesus
 Nilivae Jacob cum stirpe sua in oras
 De mundoque suam sololem benedixit iturus.
 Prohibus orbatus, pueris, et rebus abactis
 Proinus Job nomen Domini benedixit adorans.
 Vulnere multa Gathan insonti infligit Jobi
 Pertulit innocuus crudelia verbera Christus
 Plus extrema Deus quam prima beavit Jobis
 Nam quatuor et opes et multos contulit annos
 Non peragunt obstetrices mandata Pyrami
 Hinc et adaptatur Moyses de flumine sumptus
 Flamma rubi in medio non urens visio Mosi est.
 Innocuus Mariae in utero Deus, ignis, homoque est.
 Vertitur in colubum (visu mirabile) virga:
 De virgis etiamque magi fecere dracones.
 Casa fuit unda orror Nilii Pharaone vidente:
 Nomen magi hoc etiam fecerunt arte maligna?
 Cerra scabel ramis, cygnipes miratur Jamnes:
 Ecce Dei digitus qui multum demona pellit.
 Innumera infestant murice et barbara Memphis
 Et sua peste gravi pecora sternuntur in agris
 Spargantur cineres: vesicae atque ulcera ferunt:
 Fulmina, grando tonus terrae nascentia vastant
 Quas movet hinc ventus: movet hinc ventusque locustas
 Salvo homine implentur porci legione. Latanum
 Aegyptus premitur tenebris incredula densis:
 Ac primogenitum postremo occiditur omne.

Paschalem comedunt hebraei comiter agnum
 Aureaque et vestes et vasa argentea prosunt
 Moses cum populo rubrum mare transit hebreo:
 In jordanem rigat Christum Baptistam Joannes
 Hinc in aquas ligno proferre dulcantur amara
 Et populus sitiens simul et jumenta biberunt
 Manna pluit referens simile cum melle saporem:
 Atque coturnices comescunt murmura vulgi
 Percutitur virga rupes, et fluctus inundat
 Sacramenta fluunt septem de pectore Christi
 Invocat, extensis manibus pia numina Moses
 Dum Josue bellans Amalech enervat iniquum.
 Ut vitulum atque choros Moyses conspexit et aram
 Confregit. Tabulas Legis de monte regressus,
 Ora micant Moysi Tabulas de monte ferentis:
 In Chabor esse Deum docuit lux aurea Christum
 Bezaleel atque Ooliab fabricantur et arcam
 Churibula, et specula et vestes et cetera multa.
 Panis, ovesque Deo, et aristas vitulusque feruntur
 Atque sacerdotes Aaron, quatuorque sacrantur
 Perduntur Nadab atque Abiu super igne profano
 Mors ob avaritiam Pophiram premit atque Amarrum
 Rite Habermaculum: dein cetera et arca locantur
 Atque Deo plebes, veteri immolant orgia rite
 Unum hircum replis: alium sors destinal aris
 Nil patitur deitas Christi, ad teritur caro morte
 Spargebat digito lex atque quaterque cruorem:

Rex quaterque tuum fudisti o Christe cruorem.
 Purgatus erat. vitule cinis additus undae:
 De Christi latere unda fluit cum sanguine nobis
 Concrepitantque tubis: gestantque arcamque levita
 Bisses plaustra vehunt utensilia armarumque templi
 Sexaginta decemque viros dein Spiritus imples
 Spiritus alma replet Mariam et quos Christus amat
 Ecce coturnices comeduntur murmure parva
 Levit et ira Dei culpa gliscentes popelli
 Exploratores botum de vite ferentes:
 Ubera sectantur malis et ficulus arva.
 Sabbata non servans, et ligna legens lapidatur
 Sabbata sanctificans paralysium curat Jesus
 Stant Moyses Aaronque Deo monstrante celibus
 Coraque sorbet, hians ore Dathan et Abiron
 Cre Deum Moses Aaron thymiamate placat.
 Dum petit iratus sceleratam perdere plebem,
 Florida virga notat sacro caromate dignum
 Virga parit florem: Mariam yudea propagat.
 Petra dedit nitidam virga percussa bis undam:
 Terraque commoti cessantur murmura vulgi.
 Vestit Eleazarum Moyses Aeronis amictu:
 Et moritur pater, et succedit filius illi
 Aeneas aspicitur serpens: laesaque saluti est.
 In cruce adoratur Christus spes certa salutis
 Genti Amorrhæ regnum, regemque Leona:
 Eg regemque Bavan populus debellat Hebraeus.

In culpam illicite Balaam mercedis amore:
 Atque redarguitur sermone loquentis assella.
 Sacra Balach septem vitulos, totidemque dal aras
 Tres Marias parit Anna Deo, septemque nepotes
 Et inquinat Israel venerans idola Pici
 Sed Phinees plagam caesis peccantibus aufert.
 Declarat populo Moses promissa benigni
 Et benefacta Dei: et legis mandata recepta.
 Mose rogante Deum yosue virtute repletur:
 Doctorem in medio patuit sapientia Christi.
 Promissa ostendente Deo Moses videt arca
 Dein moriens a divo est in valle sepultus.
 Jordanem yosue populum traducit et arcam:
 In signum lapides lixae ponuntur ibidem,
 Petinis yosue cultus preputia cedit.
 Christus habere sua voluitque insignia gentis
 Arca Dei o Hierico: tibi circumdata ruinae est.
 Cum Raab et pauci tantum memere salutem.
 Errat in saxis yosue mandata tonantis:
 Dissertit et populo legis monumenta secunda.
 Pax Gabaonitis per juramenta ligatur;
 Quod male dejurat Herodes: praesens adimplet.
 Grandis necat multos: nec sol nec luna morantur
 Et multi ense cadunt: ponduntur quinque tyrami.
 Cruncus Adoniberech manibus pedibusque rotatur:
 Ultio cum regum decies septem aequa proposcit.
 Armipotens Aiath regem percussit Eglona

Traiam legit: et populum docet acer Jesus
 Castra Jabin, Ispharamque Barack et Debora vincunt
 Atque Jabel clavo Gyrona sua tempora frangit
 Sacrificat Gedeon: flammisque holocausta vocantur
 Atque idobrum lucus onellit et aras.

Eximit in concham Gedeon de vellere rorem
 Fundit aquam in palmis, lavat et vestigia Christos
 Trecentos homines, fugiunt, Gedeonis et arma
 Curvati Moadianite, et se mutuo cedunt.

Criginta et quadraginta hominum fratrumque suorum est.
 Impius Abimelech cesor: Joathane relicto
 In monte haec Joathan: regem sibi ligna petebant
 Antichristus erit perverse satrapa genti.

Devictis Psychimis Chebes turrim igna cremare
 Nitens Abimelech, collisus fragmine saxi est.

Uxori Moame praenuntiat Angelus ortum
 Samsonis validi: hinc manne fert sacra Tonanti
 Ut Samson poterit saxum lacerare leonem

Sic pius horisonum Christus contrivit aversum
 Inquirat mulier problema, ac deinde revelat.
 Cerque decem exuvie cesorum praemia dantur.

Samson mille hominum maxilla sternit onagri
 Dein sitiens vehementer, aquas e dente libebat
 Nocte abiens Samson; secum tulit hostia Gage
 Et Deus inferno effracto super astra meavit
 Dada Samsonem tentans ter vincit alacrem
 Fortia ter rumpit quasi stuppea vincula Samson

Quarto tentatus Gamsan superatur: et ejus
 Condatur caput, et captus duo lumina perdit.
 Ut necat, Allophylos secum, ad tria millia Gamsan
 Sic fiunt, humiles Christo moriente superbi
 Produci hospicio petitur, noctuque levitas
 Mortua dividiturque in lissas femina partes
 Messores advenit Roq: Ruth cogit aristas
 Atque bonis jungi quam non sit inutile ceno
 Nocte Roq dormit: qui Ruth dedit Hordea mane
 Impetrat a Christo gratia Chanaanica salutem.
 Urbis ad introitum testes bisquinque vocantur
 Calceus excutitur: et Ruth bona ducitur uxor
 Helcana et Arna ferunt. Fenennaque dona Conanti
 Ergia grata Deo sunt, mitia tritaque corda
 In templum Samuel, vitulus, vinumque feruntur
 Sciscitur et Dominus Christus cum laude piorum
 Dormit Heli in templo: Samuel Dominumque ter audit
 Sermo Dei pascit non lac non ubera amantes
 In bello arca Sei capitur: ruit ergo sacerdos
 Nostra capi vano non corda favare sinamus.
 Juxta et posita arca Dagon; Abi causa ruinae est
 Aegyptum Maria ingrediente idola ruerunt
 Ungitur ab Samuele asinis Saul ante repertis
 Exaltat humiles Deus, enervatque superbas
 Stant utrimque acies ad Aristia bella parate
 Spiritus atque caro penitus contraria gliscunt
 Prae jonatha armigeroque ejus cecidere Philistin

Capturi Dominum sternuntur voce loquentis
 Mel gustat jonathas, et sortes cum patre mittit
 Consultitur Dominus: jonathas servatur honestus
 Creditur esse Amalechi: superest rex: praedaque multa
 Auscultare Deo praestat quam sacrificare
 Sacra Deo fiunt, reprehensio, scissio vestis
 Clavus stat unctus: Geryphas sua pallia scindet
 Rex Saul et Samuel Dominum reverenter adorant
 Spiritus est Deus, et sincera mente colendus
 A dno perpinguis Agag Samuele necatur
 In medio fratrem David rex unctus dno est
 Exteriora videt homo: sed Deus intima cernit
 Ante Saul cythara David psallebat et ore
 Daemonium verbo clemens ejecit Jesus.
 David oves ludans, ursum necat atque Leonem
 Evenit interdum quod se quis laudet honeste
 Diffugiunt acies David superante Goliath
 Bella ineunt multi, pauci bene vincere possunt
 Carmina victori David cecinere puella,
 Urbem asino vectus cum laudibus intrat Jesus
 Le jonathas spoliat, quo David fulget amictu,
 Non sua dulcis amor quaerit, dat propria gratis.
 Pro Michol enumerat David praepudia regi.
 Pallentem fidebus Davida Saul petit hasta.
 Magna est improbitas operi mala reddere pulchro.
 Ad mortem David quaeritus nocte recessit
 Hostes et rigiles lausit: Christe resurgens

Veste Paul posita cum vaticus ipse prophetat
 Multa Deus reprobis largitur munera gratis.
 Vult Paul iratus jonathan invadere pila
 Ira modum nescit: furor est in viscera grassans
 Cum jonatha in campo peregre flet. David iturus
 David ab Abimelech donatur pane sacrate
 Discipulos Christi videas hic vellere spicas
 Se linguam queritur Paul, idque arstante corona
 Atque Doech narrat quae vidit in ede sacrate.
 Morte sacerdotes (Saul ut jubet) afficiuntur
 O quam grande malum parit assentatio regnis.
 David Achis regi Geth presentatur ut amens
 Ductus ad Herodem Christus ridetur ut excors
 Cautatur Ceilam David, praedaque potitur
 Ingenua est virtus justos defendere pressos
 Parte sagi ostensa compressitur ira Paulis
 Perdere quem potuit, vir justus parcat et hosti.
 Pauca Nabal negitat Davidi ferula petenti
 Divitis ante fores mendicat Lazarus aeger
 Abigail senum Davidem munere placat.
 Multa bona efficiunt probitas et sermo suavis
 Nocte Saul dormit, scyphus illi ac tollitur hasta
 In medio fratrum Princeps habetur honori
 Flamma vorat Lielch David comprehendit edentes
 Praedaque dividitur: neque fit fraus impia laevis
 Arte citat Samuelum Pythonissa Pauli.
 Ense suo occumbit Saul: atque suo armiger ejus

iuxta Paul, gratiaque ejus celebrantur honeste
 Depositus cruce cum reliquis sepelitur Jesus
 Interiisse Paul Davidi nunciis inquit,
 Et moritur, licet attulerit diadema Paulis.
 Tota tribus juda regem sibi David inungit
 Dicitur et vulgo: Summus fit nemo repente.
 Abner aente, joab pueros fert cernere ferro
 Discipuli et Petrus Caspium reliquosque refutant
 Abnerem livore joab transfigit. adactus
 Grande malum patrat, qui regis provocat iram
 Taloseth in lecto duo percussere latrones.
 Dux gladio impietas sceleris punitur acerbi
 Totius Israel David rex tractat habenas
 Induce discipulos vocat ad mare Christus et ore
 Allophylo Domino consulto David inquit
 Auxiliante Iuxta justis victoria praesto est
 Infertur domui David cum laudibus arca
 Organa rex pulsat, tota vi saltat et ipse
 Gratia Abiphoseth claudo fit magna vocato
 Ad Domini cenam claudi caecique vocantur
 Dimidium barbae et tunicas natium tenuis Anon
 Rex missis a Davide oratoribus aufert,
 Bethrahee ad David regem formosa vocatur
 Mollia nequitias docuerunt otia multas
 Davidis peccata Lathan reprehendit aperte
 Carpit adulterium Herodis Baptistae joannes
 Pro puero Dominum David moriente precatur
 Verbaque post luctum consolatoria promittit

Terribilis coctis Chamarem vi comprimil Amnon
 Impia saepe nocent soboli peccata parentum
 Absalon inmittitur, patrique reconciliatur
 Et peccatori Christum Maria ubere placat
 Absalon adductus pervenit ad oscula patris
 In sobolem prona est semper natura parentum
 Inter sacra in Hebron canitur: rex Absalon esto:
 Lepicula ambitio virtutis premia mors est.
 David rex urbem fleus egreditur pede nudo
 Hierusalem egreditur plorans cruce pressus Jesus
 Consilium Elusi, non Achitophelis amatur
 Insidiis propriis ferme capiuntur iniqui
 Absalon ad quercum mulo fugiente prepondit
 Quod semel in primis homo reprobus, evenit illi
 David rex genitum repetito nomine plorat
 Cæsa fovens gremio mater sua pignora plangit
 Oppugnans Abalam Joab a muliere recepit
 Per murum Lebe caput, et placatus abiit.
 Cruxa famis Domino consulto aperitur, et ergo
 Hæc de stirpe Saul suspenduntur cruce septem.
 David aquam nitidam Bethleem de fonte petivit
 Christus aquam Samaritana ab muliere poposcit
 Regem Gad vatos populum numerasse reprendit
 Parce gregi Domine, inquit rex, et me prete sontem
 Ladoch atque Pathan unguunt regem Salomonem
 Davi mela vehitur redimitus fronte corona
 Bethsabeen magno Salomon dignatur honore
 Aeternos Maria Christus largitur honores

Puniri foab atque Adonias morte iubentur
 Semper facta mala ad finem voluntur amaram
 Mille boves offert Salomon holocausta. Conanti
 Quisque Deo vitulos laborum offerre iubetur
 Cernitur ab Salomon mulierum cause duarum
 Judicial, inter oves pastor bonus inter et, hados
 Constructur magni templum Salomonis in alto
 Palmographus sanctum canit et mirabile templum
 Fulgida conduntur Salomon tecta potentis
 Quid magis exornat quam magnificentia regem?
 In templum Domini deferitur federis arca
 Anna et ^{yoachim} Jehoiachim Mariam inducere sacello
 In somnis iterum Deus apparet Salomoni
 Saepe Deus tacite sese manifestat amanti
 Cypida viginti Cyris Salomon dedit Hiram
 Aurum, Ahus, argentum de Tharsis classe feruntur
 Scripta poetarum sapiens probat atque sophorum
 Tert regina Saba Salomoni munera multa
 Aurum, Ahus, myrrhamque magi Christo tribuere
 Tempia deis fiunt atque ab Salomone coluntur
 Davi stat, in interiorum videt, ne corruat, inum
 Hieroboam, Bazon, Adad hostes fiunt Salomoni
 Tres inimici agitant hominem, mundus, caro, demon
 Hieroboam bisquinque sacer partes dat Ahas
 Quatuor in partes resecatut vestis yemi
 Verba senum spernit Roboam, juronumque probant
 Aurea justorum dos est, clementia regum.
 Hieroboam ponit vitulos a plebe colentos
 At Deus est unus super omnia solus amandus.

Dextera Hieroboe in templo sanatur inarens
 Labata sunt, dextramque arentem sanat yesus
 Hieroboe puerum moriturum dicit Achias
 Nec cecum ratem simulatrix femina fallit.
 Heliam vasta corvi paruum in eremo
 Hec regit omnipotens, et ad ubera parua ducit.
 Luscitat Elias vidua rogitante puellum
 Luscitat et Christus viduae sua pignora flenti
 Sacrificis frustra Baal alta voce vocatur
 Helix precibus celo dimittitur ignis
 Angelus Heliam excitat, et panem dat. aquamque
 Heliam Dominus tristem solatur amice
 Gaudet ab Helia rates Heliseus inunctus
 Mattheum Dominus vocat, et susceptus ab illo est
 Samariam cingens Benadab temulentus in umbra
 Potat, atque ejus fugientia castra teruntur
 Dives Naboth lapidaris, Achab tua vinca credit
 Regem Achab Helias ad vitas carpit euntem
 Ante Achab et Josephat, loquor percussore Michaa
 Præule coram Anna pius expalmatur yesus
 Bella gerunt reges, sed Achab ferit una sagitta
 Nil nihil absque Deo qui temperat omnia mita.
 Ad regem Helias de monte venire jubetur
 Supplicibus parcat Deus eaurique superbos
 Igneus Heliam transvolat in æthera curus
 In celum propria virtute ascendit yesus
 Per jordanem Heliseus it, occurrantque prophete.
 Gal purum liquidas Heliseus mittit in undas

Illudere tibi clemens Helisee puelli
 Quos malodixisti, et quos discerpere duo ursi
 (Plaus honor senibus semper debetur honestis)
 Pater pius modica vates scilicet pascere multos
 Nulla quinque hominum, saturant panes duo tresque
 Vates inquit aqua et dabitur victoria vobis
 Ventis atque mari Deus imperat, atque silerunt
 Vasa ferunt, genitrix, genitrix infundit olivam
 Debita solvantur, integre alimenta supersunt
 Vate super puerum puer incumbente revivit
 Excitus ore Dei monumento Lazarus exit
 Pulmentum coquitur: sed mors clamatur in olla
 Quis demens comedat quod mortem praestat edenti? Job
 Cedant Materiam ac ferream unius incidit undis
 Misit ex lignum vates, ferrumque natavit
 In Jordane lavat Naaman se, sanus et exit
 Languidus a Christo pecudum sanatur ad undam
 Coram rege agitant matres de prole comesta
 Bis duo leprosi Syros fugiose resoiciunt
 Casus Echiozias perit et transfusus Joram
 Desperunt, regnante Jehu mala semina regis
 Quem zelus Domini comedit mala vertit et aufert
 Jezabel ex alto detradi compita iubetur
 Magdala strata pedes Christi rigat, osculat, ungit
 Ponuntur capita in tumulos abscissa malorum
 Sacrificia in templo Baal interimuntur ad unum
 Loli debetur pietas lactia Lonanti

Regalem peremi mala mandat Athalia stuprem
 Herodes pueros miseranda caede trucidat
 Regia sceptrum Joas recipit septembris: et extra
 Septa domus Sominii punitur Athalia morte
 Mortuus ut tetigit Helisei busta revixit
 Mortue si audieris Christi pia verba revives
 Mittuntur sortes: Jonas jactatur in undas
 Visceribus terrae mandat Christus Jesus
 Samariam rex Salmanassar ubi subjugat armis
 Lotus in Assyrios Israel ducitur hostes
 Ezechias schedulam blasphemi expandit ad aras
 Castraque Sennacherib dedit angelus omnia morti
 Morbus ab Ezechia fugit; et retrograditur sol
 Alligat in stabulo Samarites vulnera lesi
 Rex Babylonis ad Ezechiam donaria libris
 Atque oratores misit quibus cuncta patescunt
 Astra coli mandat, idolaque vana Manasses
 Et sua per Arcum traduxit pignora flammis
 Angelus Traie dat aquam, et Siloe fit ibidem
 Sub mortem Christus potatur felle et aceto
 Hierusalem capitur simul et rex atque ministri
 Est mala, sed cetera populi peccata merentur.
 Hieremiam lapidant Judaei idola colentes
 Plurima quem faciunt Pharis miracula clarum
 Tertur ad Ezechiel labor intus scriptus et extra
 In panis fractu Christus clarescit in Emmaus
 Ezechiel trahitur plateas virosque per urbes

Lormentis agitur corpus fruiturque Deo mens
 Defunctos sepelit Chobias; stercore cecus
 Hinc fol. hirundineo. Raphael comes est, juvenique
 Chobiam octanum sortitur Sara maritum.

Cum Maria celebrat sponsalia dicitur Joseph
 Asmodeum Raphael ligat; et nupti Dominum orant
 Regressusque Patri sua lumina filius ungit.

Pulchra Susanna lavat se intra pomaria fonte;

Quam duo presbyteri quiscumque stuprare nefandi

Falso a presbyteris gemit accusata Susanna.

Feminam adulterio deprensam absoluit Jesus

Judicium revocat Daniel, gradiente Susanna

Ad mortem, atque senes proprio de crimine vincit

Confingi lapide in somnis simulatur imago

Et regi est Daniel interpretes ad omnia fidus.

Et colitur statua: et pueri mittuntur in ignem

Discipuli morant, et Patrem Christus adorat

Cernitur in somnis arbor pulcherrima regi

Postaque in sylvis fit Nabuchodonosor errans.

Quatuor in somnis Daniel animalia cernit

Perque fidem superant justis genus omne ferarum

Balthazar indulgens epulis et nocte necatur

Lerenis opibus homo delectatur inanis

Mentis ab excensu Daniel revocatur, et audit

Quae prius in somno vidit Gabriele loquente

Quod Bel non comedat Daniel regi manifestat.

Ab Daniele necat, confectio facta Draconem

Rex est compulsus Danielem tradere iniquis

Cogitur et Christum Pilatus tradere morti
 Mitteris in carcerem Daniel facunde leonum
 Sequae cibis, vates Abacuc portatus ab alto
 Ductus in urbem Achior, dimissaque Judith ab urbe est.
 Castra fide evertunt Domino qui fidere norunt
 Obtineat ducis Assyrii caput inclayta Judith
 Et caput antiqui Maria pede conterit hostis
 Ad muros caput ablatum suspenditur urbis
 Letaque felici parata est victoria Marte
 Hester ad Assuerum deducta, dat oscula sceptro
 Atque suam afflictis animam pro fratribus offert
 Mardocheus colitur et Aman clamante per urbem
 Conversus Paulus Christi fit puero fidelis
 Invidiosus Aman ligno suspenditur alto
 Et cadit in foveam, justo quam fecit iniquus
 Intrat Alexander Solymas, ac promus adorat
 Divinum nomen quod tetragrammata signant
 Millia multa hominum clauduntur montibus altis
 Leprosos viros bis quinque fugit grates agit unus
 Hebraei Phario dant sacra volumina regi
 Et doctum esse decet regem: doctosque fovere.
 Tempia stucii Cyprus jubet, aurea vasaque profert
 Nitibus omnipotens pietatis viscera pandit.
 Crassula quod rigat unda sacrum vorat ignis olympi
 Mutat aquas Christus liquidas in rina Falerna.
 Esdre pontifici legis praecepta legenti
 Plebs dat fletus operam: memor et pia verba reponit
 Heliodore volens templum spoliare: flagellis

Cederis: et mortem vix tandem evadis amaram
 Eniam jugulat, pro fraudem Andronicus
 Cocula dat, Christo Judas, et tradit eundem
 Coeduntur cum Lysimacho ter mille virorum
 Sacrilegos digne punit divina potestas
 Aera percurrunt equites et bella geruntur
 Solita haec monstra ac portentosa: utinam bene vertat
 Antiochus templum violat; hominesque trucidat
 Christigenas necat. Antichristus, templaque vastat
 Eleazar multique alii pro lege necantur
 Vivere qui cupiunt Christo, tolerant mala multa
 Cum septem gnatis occiditur inclayta mater
 Justis martyrii parientis tormenta coronam
 Judaei expurgant victo Sichanore templum
 Ejicis e templo vendentes, Christe, et ementes
 Simotheo certat Judas, cui colitus adsunt
 Quinque aurati equites qui et in hostes fulmina jactant
 Dux auratus eques de celo est missus Hebraeis
 Lysiamque ferum Judas fugitare coegit
 Mersores fratrum Machabeus punit Joppe
 Ionigenam Petrum Christus maris eripit undis
 Oppugnant. Judam Lysias Antiochusque
 Mortem elephantus et Eleazar parit alteri uterque
 Razias cupiens defungi morte decora
 Se gladio petit, nolens parere scelestis
 Hieronias gladium Judae dat, et oral Enias
 Petro dat claves regni caelestis Jesus.

Michanor ruit: ad templum suspenditur ejus
 Dextera, et in arce caput; anibus datur impia lingua
 Post sed amicitiam Romani ineunt et Hebraei
 Propterea in bello Judas multique ruerunt
 Morte necat. Tandem Jonathas pro morte Joannis.
 Expicitur qui veste caret sponsalibus apta
 Plurima Demetrii Jonathas donaria spernens
 Regis Alexandri placido concedit amori
 Pro capto Jonatha gnatos aurumque poposcit
 Frigidus Triumphus, quos morte affecit iniqua
 Pyramides statuit Simon monumenta suorum
 Christigenae magnos Haerit memorate dolores
 Simon uti scutum Romanis missital aureum
 Sic tabulas recipit, multorum et munera regum
 Est pacem simulat, mortem Ptolemeus et infel.
 Decipit ore suum ficto simulato amicum
 Victus Joannes pietate, recessit ab armis
 Ecce homo se moveat. Ante pietatis imago
 Carcere Aristobolus matrem fratresque liquit
 Atque instaurato regno diadema gerebat
 Ante mala Antigono mulier stavit impia mortem
 Atque dum fratrum sanguis miscetur ibidem
 (Sanguis Aristoboli exputus factatur et illic)
 Gnatorum statuit vitam regina duorum
 Gnatos regnanti nulli mater utrimque sedere
 Titula pontificis petitur non munere parvo
 Non Simonace debet quis praesul ungi

Collitur ab iuda scepterum namque interit haeres
 Suspicit Augustus Christum monstrante Syphilla.

Conclusio totius versus

Visio nulla datur: sollemnis et unctio cessat
 Credo sacerdotum perit: regumque proprogo
 Atque silent vates; et sunt deinde omnia clausa
 Christus adesto igitur tandem expectatio nostra.

Alia

Quando facient vates quando rex atque sacerdos
 Deficiunt: quando visio nulla datur
 Restat ut etherei veniat promissio patris
 Christus; et ad plenum pandat amoris opus

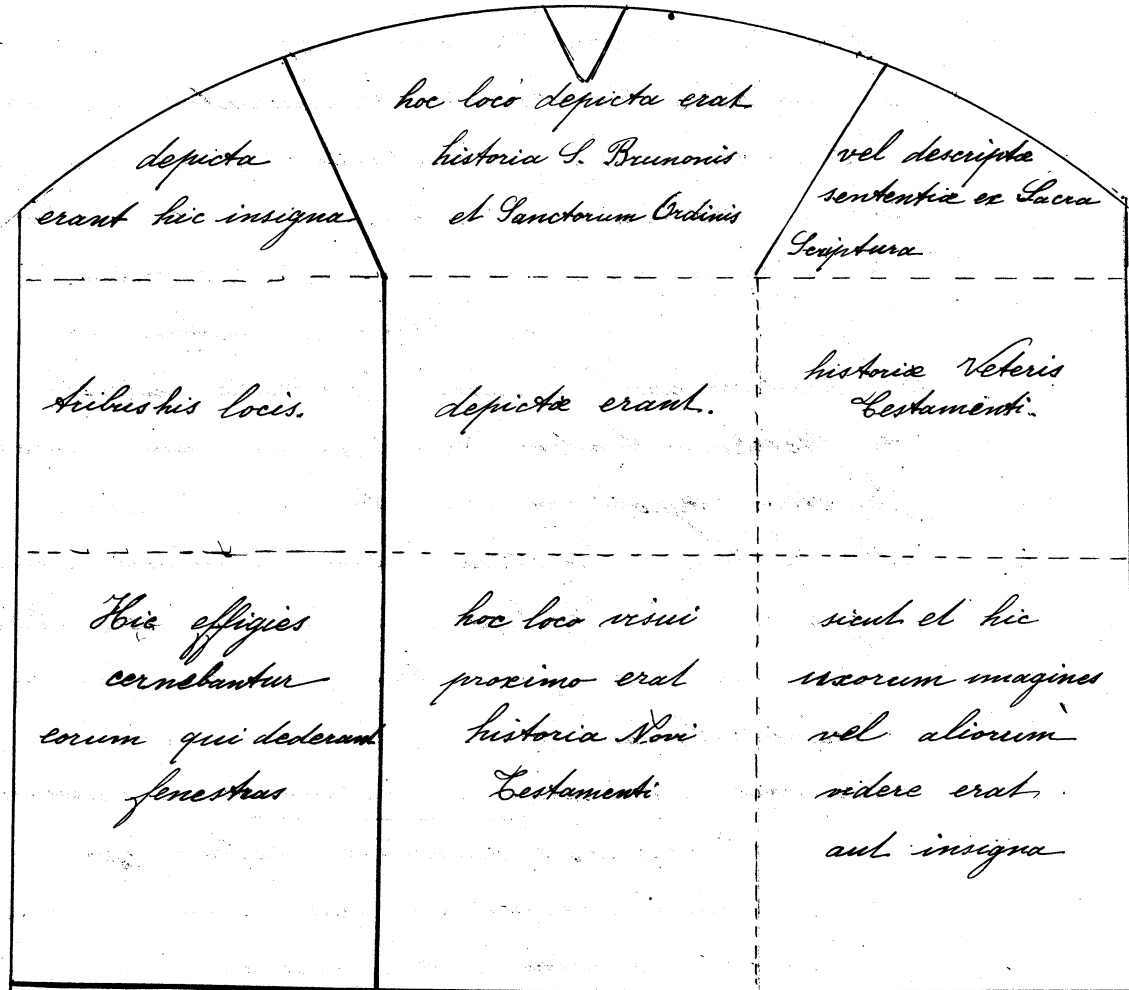
Ingressitur Bethleem Maria exhibitura tributum
 Ante Deum vacui non apparere velimus

Ad Christum salvatorem peroratio

Vidua quae duo munera coram te, Christe genu,
 misit in gazophylacium ego pauperior, nihilominus nolens
 coram te omnino vacuus apparere haec duo volumina a
 me compilata cum anima et corpore libenter dico
 consecroque talia qualiacumque sint, ut tuo mu-
 nere emendata acceptare velis ad laudem et honorem
 nominis tui, nec non Genitricis tuae Dominae nostrae de
 gratia, ad edificationem et consolationem confratrum et
 posterorum, ac etiam pro salute et requie benefactorum
 et parentum nostrorum quorum bonis et eleemosynis

sustentamur quos nos omnes tua redemptionis facias esse parti-
cipet rogamus. Qui vivis et regnas cum Deo patre in uni-
tate Spiritus Sancti Deus per omnia secula seculorum. Amen.

Scias, benevole lector, unamquamque fenestram ambitus
antiqui monasterii continuisse quinque imagines diversarum
historiarum, quibus limi versus subscribebantur excepta me-
dia quae unicum sibi versum vindicabat, alterum sub-
iuncta sibi de novo Testamento historia relinquebat. Hinc
vides versus utriusque Testamenti quandoque fere sine
ordine immixtos.

Vita S. Stephani episcopi Diensis
 Lactis die teneris Stephanus tenor abstinet, infans
 Multaque pauperibus tribuit quoque dona puellus
 Pulcher adulescens Stephanus jejunal et oral
 Datque operam studiis; et venci carne recusat.
 Ut Cartusiano Stephanus vestitus amictu est,
 Angelus est viuis superos artare colenti.
 Aptus ut et dignus divum, inspiramine praesul
 Deligitur Stephanus populum moderare Diensem
 Cuique suus demon peccanti apparuit; et aboque
 Lacura, Stephano ob plebis peccata iubente.
 Ejicitur valida Stephani prece demon; et exoptat
 Immeta prius Christi pia sacramenta receptat
 Caeli intemperiam Stephanus signo crucis arcol.
 Sic sic demonibus sapiens dominatur et aere
 Extingit a larvis mulieri intentius orans.
 Impetrat a superis Stephanus vitam atque salutem
 A medicis mulier cum deplorata fuisset
 A Stephano tandem benedicta et sana recessit.
 Quatuor aegroti, claudi octo mortuus unus
 Ad bustum Stephani lectum invenere salutem.
 Captus ab illo Stephani meritis e carcere liber
 Quom non ire foras sua ferrea claustra vetabant.
 Preclaris Stephani meritis, a mortis hiatu
 Tempore non uno ad vitam sunt quinque reducti.
 Parenensis nomine defunctorum
 Vos o Christigene quorum jam robur in annis
 Qui nunc obtrectis nostra sepulcra pede

Hoc carmen
adjunctum erit
superioribus, ab
interitu vindi-
catum et resti-
tutum hic habet
benivole lector.

Oratio pro
defunctis.

Immemores nostri nolite hac ire, silentes
Sed requiem functis precite opemque piis
Nam sibi quisque potest merita accumulare superstes
Nos autem emeritos tristia fata premunt
Subsidiumque proin devota oratio praestet
Ut pateat nobis aurea porta poli
Nos fuimus vobis similes in corpore quondam
Et similes nostri vos semel esse mandet
Circumspecte igitur presentem degite vitam
Ut domum excipiat vos domus ampla Dei
Cereis, thuris et hostia laudis pro fundatoribus
et benefactoribus defunctis. Autore J. G. E.
Suscipe summe Deus tibi quod pro exsanguiibus istis
Offerimus munus: prositque fidelibus (oro)
Hostia sacra thuris, qui se dum vita superstes
Erat adhuc, simili commendare letantes
Officio; at quia jam vita sunt lumine cassi;
Nos pro illis tua turba, vicaria dona sacramus
Et pia thura focis adolemus, et amula caeli
Lumina luminibus praefigimus omnibus aris
O Deus aeterni fons luminis, ignis ab igne
(Ignis enim Deus es consumens semper et ardens)
Da fessis tandem requiem, lucemque perennem
Et miserere (potes namque omnia) subque figuris
Symbolicis cere, thuris, laudisque canox
Accipe vota spei fideisque et pignus amoris

Et si quid (quia deficiunt fere in his tribus omnes)
Defuit his plene fidei spei reive, aut
Imperfectum oculi viderunt, parce, nec ultra
Ventus eas urens, succenta nec ustulet olla
Virgaque in aeternum vigilans ne exerceat illas,
Sed sceptrum protende remissi symbolum in omnes
Judicii. Partis est punarum equissime iudex
Da meliora piis, ardoremque hostibus illum.

An. 1562

- Major Cartusia restatur atque incen-
tur ab Hugonottis - A. 1562. p. 4.
Ordinatio Provinciae. A. 1564. p. 17.
Ordinatio de recipiendis monachis ab
meticis fugatis. A. 1564. p. 19.
Ferdinandus Imperator I dedit aurea
nomen et hinc ecclesie et fenestram.
. 1564. p. 20.
Archiepiscopus CesarAugustanus fun-
tor unius Cartusie, A. 1568. p. 28.
Bulla Papae Pii V revocantis licentias
quibusdam mulieribus concessas ingrediendi
monasteria, A. 1566. p. 38.
Cartusia Valencenensis destructa.
. 1566. p. 48.
Cartusia Cornaensis destructa. A. 1566. p. 48.
Cartusia Gandensis spoliata. A. 1566. p. 50.
Pius V confirmat privilegia Ordinis no-
stris. A. 1567. p. 54.
Cartusia Amsterodamensis diripitur
. 1567. p. 58.
Electio Priorum juxta formam Concilii
identini facienda. A. 1567. p. 61.
Ordinatio notata digna pro reforma-
ne Ordinis. A. 1567. p. 62 et seq.
Domus S. Iosephide multum desolata
. 1568. p. 82.
Pius V collaudat D. Laurentium Surium
Cartusianum Coloniensem. A. 1570. p. 109.
Cartusia Domine Bonae Spei. juxta Gal-
lonem Ordini incorporatur. A. 1571. p. 116.
Ordinatio Provinciae. A. 1571. p. 122.
Ordinatio Provinciae. A. 1572. p. 126.
Ordinationes Capituli generalis. A. 1572. p. 129.
Copia epistolae D. Wenceslai de Plenera ad
V.P.D. Gisbertum Bauhusium Priorem Domus
Brusellensis. A. 1572. p. 141.
Cartusia Syroeducensis funditus eversa.
A. 1572. p. 158.
Ordinationes Capituli generalis. A. 1573. p. 164.
Princeps Auriacus domum nostram divertit.
A. 1574. p. 171.
Ordinationes Capituli generalis. A. 1574. p. 173.
Cartusia Valencenarum intra muros
urbis restauratur. A. 1574. p. 176.
Ordinationes Capituli generalis. A. 1576. p. 184.
Visio et apparitio Cartusianorum
Basileensium. A. 1576. p. 188.
Ordinationes Capituli generalis. A. 1577. p. 191.
Monasterium Schucht dereliquitur a no-
stris. A. 1578. p. 202.
Cartusia Gandensis demolitur. A. 1578. p. 204.
Cartusia Brugensis funditus eversa.
A. 1578. p. 204.
Ordinationes Capituli generalis. A. 1579. p. 208.
Ordinationes Capituli generalis. A. 1580. p. 226.
Domus Capelle B. Mariae prope Angiam
combuntur. A. 1580. p. 229.
Cartusia Campensis demolitio et Fra-
jectensis. A. 1580. p. 231.
Nostris religiosi Brusella expulsi.
A. 1580. p. 232.
Diploma scaberrimum Gerardi montis
de reliquiis S. Bartholomaei, A. 1515. p. 235.
Ordinationes Capituli generalis. A. 1581. p. 241.

- Ordinationes Capituli generalis. A. 1583. p. 261.
- Ordinationes Capituli generalis. A. 1584. p. 268.
- Ordinationes Capituli generalis. A. 1585. p. 276.
- Domus Lugdunensis Ordini incorpora-
tura. A. 1585. p. 279.
- Restauratio Cartusiae Cornacensis.
A. 1586. p. 289.
- Libellus supplicis Prioris et Conventus Car-
tusiae Prusellensis Ducei Parmensi porrectus.
A. 1586. p. 294.
- Fundatio domus scale cœli in Portu-
galia, A. 1587. p. 308.
- Ordinatio Capituli generalis. A. 1586. p. 288.
- Ordinationes Capituli generalis. A. 1587. p. 306.
- Ordinationes Capituli generalis. A. 1588. p. 316.
- Domus scale cœli Ordini nostro
incorporata. A. 1588. p. 319.
- Confirmatio gratiarum, indulgentia-
rum, exemptionum et privilegiorum
Ordinis Cartusiensis. A. 1588. p. 328.
- Ordinationes Capituli generalis. A. 1589.
p. 332.
- Corruere domus combusta. A. 1589. p. 338.
- Ordinatio domorum Provinciae. A. 1589. p. 337.
- Cartusia Montis Dei spoliata ab Hugo-
nottis. A. 1589. p. 342.
- Ordinationes Capituli generalis. A. 1590.
p. 345.
- Domus Polensis circa annum 1612 uni-
ta est domui Lugdunensi. A. 1590. p. 346.
- Ordinatio Provinciae. A. 1590. p. 381.